

DE KORHAAN

VOGELWERK GROEP HET GOOI EN OMSTREKEN

DE KORHAAN

Verenigingsorgaan van de Vogelwerkgroep het Gooi en Omstreken.

Verschijnt 5x per jaar.

Redactie : Wim Duurland
Willem-Jan Hoeffnagel
Pieter Schut
Ruud Willemstein

Redactieadres : Menno Simonszhof 84
1216 LM Hilversum

Verzending en ledenadministratie: Bep Dwars-Van Achterbergh
Prinsenstraat 15
1211 LS Hilversum
035-233973

Het overnemen van artikelen is uitsluitend toegestaan na overleg met de redactie.

De redactie behoudt zich het recht voor artikelen voor plaatsing te weigeren.

De auteurs zijn zelf voor de inhoud van hun artikelen verantwoorde-lijk.

Inleveren copy: uiterlijk 15 september.

ISSN: 0929-8762

Inhoud

Van de voorzitter	68
VWG-ers in bestuur Vogelbescherming	68
Groene spechten (<i>Picus viridis</i>) in 1993 in het Gooi	69
Rob van Zon Vrije Vogel van het jaar	72
Midwinterwatervogeltelling 1994	73
Goois milieutijdschrift De Wijde Blik jubileert	75
Plan voor "natte" Bovenmeent helpt bedreigde vogelsoorten	76
VWG vraagt gemeenten om dakloze vogels te helpen	78
Dwergarend tijdens weekend op Schiermonnikoog	79
Onverdraagzaamheid	81
Biddende Wielewalen op de Westerheide	82
Nachtegaal en Buidelmees op PEN-eiland/Vijfhoek	83
Nieuwe uitgave over Eempolders	83
Aktie voor nieuwbouw Vogelasiel Het Gooi	84
Nieuws van de subgroep natuurbescherming	85
Jongeren stellen roofvogelvervolging aan de kaak	86
Gemeente Soest steunt weidevogels via "burgerlijke ongehoorzaamheid"	86
Politie Gooi en Vecht vraagt om aangifte van milieudelicten	87
VWG timmert aan de weg	89
Programma	89
Mutaties Ledenbestand	91
Ontvangen Literatuur	92
Haantjes	93
Veldwaarnemingen	94

Van de voorzitter

VERSTORING

In de Gooi en Eemlander van 2 juni stond een bericht over het omzagen van een boom in het Bosje van Six waarin een Buizerdnest met een aantal jonge Buizerds zat. Twee zeer jeugdige vogelaars uit Blaricum, Thijs van den Doren (12 jaar) en Thomas Dekker (11 jaar), sloegen alarm, nadat zij de omgezaagde boom hadden gevonden. De jongens hadden de ontwikkelingen rond het nest al enige tijd dagelijks gevolgd en hadden er ook artikelen over geschreven in het door hen zelf geredigeerde en in eigen beheer uitgegeven natuurtijdschrift. Om hen wat over de teleurstelling te helpen is aan beiden namens de Vogelwerkgroep een vogelgids aangeboden. Helaas vinden dit soort verstoringen met grote regelmaat plaats. Voorkomen kunnen dergelijke onsympatieke daden helaas meestal niet worden. Blijkbaar is het nodig een soort permanente bewaking in te stellen bij alle roofvogelnesten in de omgeving. Veel van dit soort overtredingen en verstoringen worden overigens niet aangegeven of gemeld. Om een beter inzicht te krijgen van de omvang en de schaal waarop zich de verschillende bedreigingen voor vogels voordoen, is het nodig dat er direct aangifte wordt gedaan van elke overtreding. In de loop der jaren is de controle op naleving van de vogel- en natuurbeschermingswetten zeer sterk beperkt door het decimeren van het aantal controleurs vogelwet en door het opheffen van de veldpolitie en de reorganisaties bij de politiediensten. Controles in natuurgebieden hebben nauwelijks nog prioriteit. Het bestuur van de Vogelwerkgroep maakt zich over

deze situatie ernstige zorgen en tracht door overleg met de overheid en met de politie verbeteringen te realiseren. Verderop in deze Korhaan kunt u hierover meer lezen.

Buizerd

SCHIER

In het weekend van 23 en 24 april heeft een groep leden deelgenomen aan het traditionele voorjaarsweekend in het Waddengebied. Dit jaar was Schiermonnikoog weer aan de beurt. Mede dankzij het weer, maar vooral ook door de goede zorgen van Joke van Velsen was het weer een geslaagd weekend. Er werden weer heel wat soorten waargenomen. Hoewel wij in en rond het Gooi zeker niet te klagen hebben over de vogelrijkdom, zijn deze weekends toch altijd weer een uitstekende gelegenheid om diverse soorten vogels goed te kunnen waarnemen. Ik hoop dan ook dat er in het najaar weer veel leden mee gaan naar 'Schier'.

NIEUWE HUT

Staatsbosbeheer heeft plannen voor de bouw van een vogelobservatiehut bij de Stichtse Brug. Onze vogelwerkgroep en de Vogelwacht Utrecht zijn be-

naderd om aan dit plan mee te werken. De hut zal zeker een aanwinst zijn en velen een goede gelegenheid bieden naar vogels te kijken. Het is de bedoeling om dit plan financieel te steunen met een deel van het geld dat is bijeengebracht met de actie 'Redt de Weldevogels'. Deze actie werd destijds gevoerd toen men serieus begon plannen voor een ruilverkaveling in het Eemland te ontwikkelen. Omdat de voorbereidingsfase zeer lang heeft geduurd heeft het lang geduurd voor een goede bestemming voor de opbrengst van de actie kon worden gevonden. In een volgende Korhaan zal wat meer informatie over dit plan worden gegeven.

Rob Kole

VWG-ers in bestuur Vogelbescherming

Door de ledenraad van Vogelbescherming Nederland is ons lid H.J.A. Zwarteveen uit Soest tot bestuurslid van Vogelbescherming benoemd. Hij hoopt zich daar onder meer in te zetten voor de versterking van de regionale vogelbescherming in ons land. Wij hopen ook binnen onze vogelwerkgroep van zijn inzet en kennis gebruik te mogen maken. Bij de verkiezingen voor de ledenraad van Vogelbescherming werd ons erelid en bestuurslid Dick Jonkers als nieuw lid van de ledenraad benoemd. Wij feliciteren beide leden met deze benoeming.

De Groene specht werd in 1993 door onze vogelwerkgroep tot Vogel-van-het-jaar gekozen. Doel was om door middel van extra aandacht meer informatie dan gebruikelijk binnen te krijgen, om zodoende een beeld te kunnen geven over de positie van de Groene specht in ons werkgebied.

Twee conclusies dringen zich op. De Groene specht concentreert zich op de hoge zandgronden van het Gooi en over de veronderstelde achteruitgang bestaat geen zekerheid.

Dick A. Jonkers

Groene spechten (*Picus viridis*) in 1993 in het Gooi

In totaal kwamen 125 waarnemingskaartjes met gegevens binnen. Verder werden nog 23 kaartjes ingezonden met waarnemingen uit Baarn, Lage Vuursche en Maartensdijk. Deze gebieden liggen buiten de grenzen van het werkgebied en de

Tabel 1.
Waarnemingen per maand van de Groene Specht in 1993.

januari	7
februari	14
maart	22
april	28
mei	16
juni	3
juli	7
augustus	6
september	2
oktober	6
november	5
december	1

gegevens worden verder in deze bijdrage niet verwerkt.

Het aantal waarnemingen per maand loopt sterk uiteen, al valt er wel een lijn in te ontdekken. Van januari tot en met april werden de Groene spechten in toenemend aantal waargenomen. Dit beeld stemt overeen met de periode van paarvorming en territoriumafbakening. Vanaf half maart tot in april nemen de activiteiten duidelijk toe. In de periode maart/april zijn deze volgens de literatuur het talrijkst (Blume, 1966; Glutz von Blotzheim & Bauer, 1980). In mei was het aantal signaleringen weer beduidend lager, waarna een dieptepunt in juni volgde. Daarop volgde een periode met een licht stijgende lijn. Of vakantie en een daarmee parallel lopende verminderde waarnemingsactiviteit ook een rol spelen is niet te controleren. In de periode juli tot en met december zijn alleen september en december maanden met vrijwel geen waarnemingen (tabel 1). Er waren acht waarnemingskaartjes waarop stond aangegeven dat de Groene specht het hele jaar door in een gebied werd gesignaleerd. Deze gege-

Groene specht

vens zijn niet in de tabel opgenomen.

Een waarnemingenoverzicht uit de omgeving van Petten, gebaseerd op een periode van elf jaar met 98 observaties (Coster, 1992) levert een beeld op dat vrijwel overeenkomt met dat van

het Gooi. Het jaarpatroon vermeld in de Atlas van de Nederlandse Vogels (Bekhuis et al. red., 1987) is eveneens gelijk aan dat van ons werkgebied.

LOKATIES

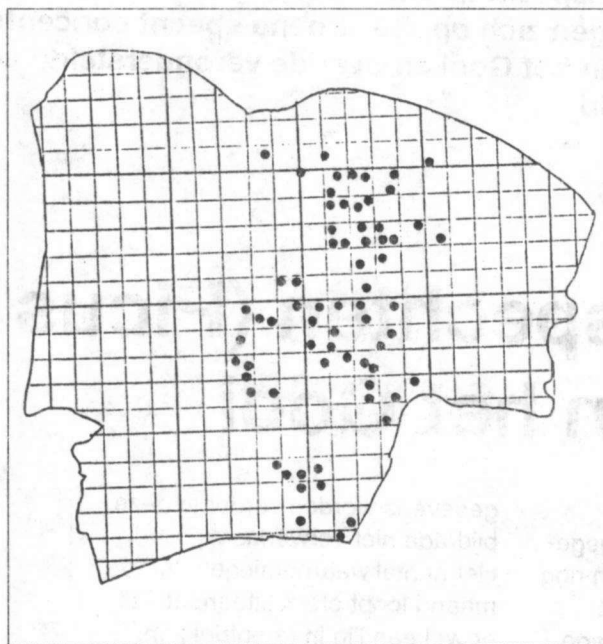
Zeventig verschillende lokaties werden op de kaartjes genoteerd. De ligging daarvan staat in figuur 1 aangegeven. Met één oogopslag is te zien, dat zij zich geconcentreerd op de hoge zandgronden van het Gooi bevinden. Uit het Vechtplassengebied en de Eempolders zijn geen waarnemingsplaatsen opgegeven.

De stippen in figuur 1 suggereren dat het hier om los van elkaar staande waarnemingen gaat, maar een nadere analyse leert dat er een verband aanwezig is.

De grootte van het leefgebied van een Groene specht beslaat een vrij grote oppervlakte. Sovon schat de aantallen op 5-10 paren per 2500 ha. De hoogst gemeten dichtheid is 2.1 paren per 100 ha (Teixeira red., 1979). Met deze gegevens als achtergrondinformatie is geprobeerd de waarnemingen uiteen te rafelen.

De verspreiding in het Gooi lijkt nog steeds op die van het eind van de jaren zestig. Men zou met het ouder worden van het moerasbos in het Vechtplassengebied zo langzamerhand verwachten dat de soort zich daar ook op droge plekken zou gaan vestigen, maar dat is nog steeds niet het geval. Zou de faktor vocht en de afwezigheid van de voornaamste voedselbron (mieren) een oorzaak zijn? De verspreidingskaart in de Atlas van de Nederlandse broed-

vogels (Teixeira red., 1979) spreekt voor zich. De hoge en droge zandgronden zijn favoriet.

Figuur 1. Waarnemingsplaatsen van de Groene specht in 1993.

Binnen het werkgebied van de vogelwerkgroep is een aantal kerngebieden te onderscheiden. De Gooise noordflank, het gebied boven de Naarderstraat van Huizen naar Naarden, met de voormalige zandafgravingen, landgoederen, enges en de heiderestanten van de Limiten is er één van. In het laatstgenoemde terrein is de Groene specht verscheidene keren gesignaleerd. Ook de Naardereng was zo'n gebied. De meest oostelijke waarneming is afkomstig van de haven van Huizen, ongeveer bij het begin van de pier. Daar werd op 30 december een exemplaar gezien. Van de Groene specht is bekend, dat hij buiten de broedtijd gaat zwerven en zich dan op vele kilometers afstand van het broedgebied begeeft. Een stuk westelijker waren de waarneming in april van het landgoed Oud-Naarden en

één waarneming bij het Vogellaantje, dat wat meer naar het zuidwesten en in de richting van de Naarderstraat ligt. Verder

was er een serie waarnemingen rond Oud-Valkeveen. De Groene specht die in januari in het Naarderbos circa drie kilometer westelijker werd gezien, zou uit dit eerder genoemde gebied afkomstig kunnen zijn.

Een ander concentratiegebied is het voornamelijk uit heidevelden, oud loofbos en hier en daar restanten van enges bestaande gebied tussen Bussum/Naarden, Huizen, Laren/Blaricum, waarvan de rijksweg A1 de zuidgrens vormt. De waarnemingen komen hier van Bikbergen, Crailo, Nieuw-Bussumerheide/Vliegheide, IJzeren Veld, Oud-

Bussum/De Beek, Warandenberg(Woensberg), Tafelbergheide/Blaricummerheide, Larenberg, Huizer Eng en Laardereng. De Warandebbergen bij Huizen nemen hierbij een enigszins geïsoleerde positie in. Ook is er een waarneming in mei van de Oude Drift in Laren.

De landgoederen in 's-Graveland op de overgang van het Gooi naar het Vechtplassengebied met hun oude geboomte en open plekken in de vorm van gazons zijn een ander deel van het gebied met enkele waarnemingen. Van noord naar zuid werden Groene spechten gesignaleerd op Bantam, Boekestein, Spanderswoud, Hilverbeek, Land en Bosch, Gooilust en Corversbosch.

Beneden de A1 in de hoek Bussum, Laren, Hilversum be-

vindt zich ook een concentratie van waarnemingen. In dit deel liggen de meeste heidevelden, die bovendien meestal uitgestrekt zijn. De Fransche Kampheide, Bussumerheide, Westerheide, Zuiderheide en het aangrenzende Laarder Wasmeer met Heidebloem werden diverse keren opgegeven. Op de eerstgenoemde heide is al jaren een paar aanwezig en ook in 1993 werden daar geregeld Groene spechten aangetroffen. Hetzelfde geldt voor de Bussumerheide achter de Palmkazerne. Een waarneming van een exemplaar in januari in de Sportvallei tussen Hilversum en Bussum zou betrekking kunnen hebben op een Groene specht die afkomstig is uit dit gebied of op een exemplaar van de Fransche Kampheide, die op niet al te grote afstand van de waarnemingsplek ligt. Er is namelijk ook een melding van een exemplaar bij de Bussumse wassertoren die aan de rand van de Fransche Kampheide in de richting van de Sportvallei staat. Aansluitend op de Westerheide lijken zich nog enkele vaste gebieden van de soort te bevinden. Die liggen rond de Aardjesberg, het pompstation Laren van de Provinciale Waterleiding, Erfgooleersstraat en Westerveld, ook wel de Amsterdamse Waterleiding genoemd. In het laatstgenoemde gebied werd in 1993 een territorium vastgesteld. Een serie afwijkende waarnemingen is afkomstig van de Noorderbegraafplaats in Hilversum. Deze plek bevindt zich hemelsbreed op enkele honderden meters van de Westerheide. Het is niet duidelijk of de soort hier broedt, of er alleen maar komt om op de gazons naar mieren te speuren. Tenslotte is er in dit centrale deel van het werkgebied een serie waarnemingen van de Zuiderheide, met daarin enkele uit het gebied van de

Een kerngebied van de Groene specht in het Gooi: de Limiten.

Utrechtse Waterleiding, het Laarder Wasmeer/Bluk en St. Janskerkhof. Dan is er ook nog een waarneming van Anna's Hoeve van een exemplaar dat richting Drakenburg (Baarn) vloog.

In het zuidelijk deel van het Gooi vallen de meldingen van Zonnestraal/Loosdrechtse Bos, Hoorneboegse Heide en Conferentieoord De Hoorneboeg onmiddellijk op. Van Einde-Gooi kwam slechts één waarneming binnen, hoewel de soort in ieder geval tot voor enkele jaren nog in dit bosgebied als broedvogel aanwezig was. Het bosgebied ten zuidoosten van Hilversum, voor een groot deel tegenwoordig boswachterij De Zuid geheten, kenmerkt zich door het vrijwel ontbreken van Groene spechten. Het gebied is vrij monotoon, bestaat hoofdzakelijk uit naaldhout met hier en daar wat loofhout, zoals Amerikaanse eiken en bevat weinig open plekken. Daar waar de Groene specht wel prominent aanwezig is, ligt een terrein met open zandige plekken bij een voormalige zandafgraving. Dit is het gebied ten oosten van de Bosberg.

Uit Mulder/Mulderberg zijn geen opgaven verstrekt, terwijl Groene spechten daar vroeger wel voorkwamen (Alleyn et al., 1971; Taapken in Jonkers et al., 1991). De soort hoeft er echter niet verdwenen te zijn, want het gebied wordt door de leden weinig bezocht.

GEDRAG

Niet iedereen gaf aan hoe de Groene specht was waargenomen. Meestal was vermeld dat men door de roep op de aanwezigheid van de soort attent was gemaakt. Het aantal vliegende exemplaren maakte bijna een zevende deel van het aantal waarnemingen uit. Eenzelfde aandeel werd ingenomen door foeragerende exemplaren op de grond (tabel 2). De meeste opgaven van foeragerende exemplaren stammen uit de maanden

Tabel 2.
Gedrag van Groene spechten tijdens de waarneming.

Vliegend	20	17 %
Fouragerend	20	17 %
Roepend	77	66 %

maart en oktober. Een enkele keer werd melding gemaakt van de baltsroep of baltsgedrag.

ACHTERUITGANG

Ofschoon het jaar van de Groene specht niet bedoeld was om aantallen broedparen vast te stellen, is het misschien toch mogelijk met deze gegevens als basis een voorzichtige schatting te maken. Nader onderzoek blijft natuurlijk noodzakelijk. De schatting geeft hooguit een indicatie. Aannemend dat veel waarnemingen binnen een bepaald gebied betrekking hebben op één paar komt er een aantal van 35 paren tevoorschijn op circa 9000 ha. Omgerekend is dat 0,3 paar/100 ha. Als maximale dichtheid in een grootschalig gebied met een gevarieerd bosbestand wordt 0,25 paar/100 ha opgegeven (Glutz von Blotzheim & Bauer, 1980). Voor de jaren zestig wordt voor het werkgebied van de vogelwerkgroep een aantal van vijftig broedparen vermeld (Alleyn et al., 1971) en voor de jaren tachtig eenzelfde aantal (Jonkers et al., 1987). Aan het beeld geschetst voor de situatie van 1985-1991 verandert dus niet zoveel. Ook toen werd de populatie ongeveer in dezelfde orde van grootte geschat (Van der Poel, 1991). De vraag dringt zich op of de Groene specht in het Gooi is achteruit gegaan. Als dat zo is bedraagt deze achteruitgang 30%. Strenge winters, verantwoordelijk voor grote sterfte zijn er sindsdien niet meer geweest. De veronderstelde daling volgt de landelijke tendens. In Noord-Holland boven het Noordzeekanaal is er een tegengestelde ontwikkeling. Daar vervijfvoudigde de populatie zich in de periode 1970-1988 (Ruitenbeek et al., 1991).

Al met al werpen de resultaten van het jaar van de Groene specht vele vragen op. Is er werkelijk een achteruitgang of zijn er op de niet door waarnemers bezochte plaatsen nog broedparen? Heeft de neerslag van de zure regen soms zoveel invloed, dat het hoofdvoedsel van de Groene specht de Rode bosmier (*Formica rufa*), de Zwarte wegmier (*Lasius niger*) en de Gele weidemia (*Lasius pratensis*) minder voorkomen? Zijn de oorspronkelijke schrale heiden zo vergrast dat ze voor insecten minder goede leefgebieden vormen? Samenwerking met entomologen om de voedselrelaties met de Groene specht nader onder de loep te nemen ligt voor de hand. Zowel een integrale inventarisatie, eventuele lokalisatie van broedparen als analyses van de uitwerpselen zullen moeten worden uitgevoerd.

Geraadpleegde bronnen.

Alleyn, W.F., L.M.J. van der Bergh, S.Braakama, Th.J.F.A. ter Haar, D.A. Jonkers, H.N. Leys & J. van der Straaten, 1971. Avifauna van Midden-Nederland. Van Gorcum, Assen.

Bekhuis, J.A. van Dijk, F.Hustings, R.Lensink & F.Saris, 1987. Atlas van de Nederlandse Vogels. Sovon, Arnhem.

Blume, D. 1966. Schwarzspecht, Grünspecht, Grauspecht. Ziemsen Verlag, Wittenberg-Lutherstadt.

Coster, R. 1992. De Groene specht in de Petteimer Duinen. De Windbreker 65: 20-21.

Glutz van Blotzheim, U.N. & K.M. Bauer, 1980. Handbuch der Vögel Mitteleuropas. Band 9. Columbiformes-Piciformes. Akademische Verlagsgesellschaft, Wiesbaden.

Jonkers, D.A., R.A. Kole & J. Taapken, 1987. Vogels tussen Vecht en Eem. Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum.

Jonkers, D.A. 1993. Waar blijven waarnemingen van Groene spechten? De Korhaan 27(4): 115.

N.N., 1992. Groene specht, vogel van het jaar in 1993. De Korhaan 26(5): 128.

Poel, P. van der & D.A. Jonkers, 1991. Onduidelijkheid bij de Groene specht in: Kole, R.A., D.A. Jonkers, P.Schut, W.Duurland & R.Willemstein. 25 jaar vogels in het Gooi en Omstreken. Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum. Uitgave nummer 78.

Ruitenbeek, W., C.J.G. Scharringa & P.J. Zomerdijk, 1990. Broedvogels van Noord-Holland. Stichting Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland, Assendelft.

Teixeira, R.M. (red.), 1979. Atlas van de Nederlandse Broedvogels. Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland, 's-Graveland.

ROB VAN ZON VRIJE VOGEL VAN HET JAAR

Rob van Zon (16), lid van de Vogelwerkgroep, is door Vogelbescherming uitgeroepen tot Vrije Vogel van het jaar.

Elk jaar wordt een jeugdlid van Vogelbescherming hiervoor uitgekozen voor zijn/haar activiteiten ter bescherming van vogels. Bij deze prijs hoort een wisselbeker, welke Rob dit jaar veroverde met een door hem uitgevoerd nestkastproject in Mulderberg en met zijn niet aflatende pogingen de plezierjacht op watervogels bij Mulderberg te stoppen.

Dit laatste wapenfeit heeft hij in samenwerking met onze subgroep Natuurbescherming en zijn vriend Rens ter Beek (15) verricht. Enige honderden handtekeningen werden bij de Mulderbergse bevolking opgehaald en overhandigd aan de heer F.Tielrooy, gedeputeerde voor Natuurbescherming voor Noord-Holland.

Meer dan 60.000 vogels werden er geteld in ons werkgebied tijdens de traditionele Midwinterwatervogeltelling in januari van dit jaar. Vorig jaar waren dat er ruim 43.000.

De Smient spant net als in vorige jaren de kroon, gevolgd door Kuifeend en Tafeleend.

Door de perfecte medewerking van 28 tellers werden alle relevante gebiedjes tussen het Amsterdam Rijnkanaal en de Eem geteld.

Pieter Schut

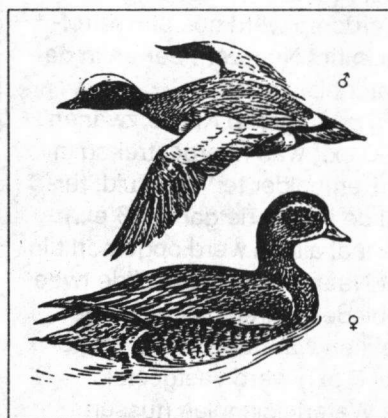
Midwinterwatervogeltelling 1994

Het voorkeursweekend voor de Midwinterwatervogeltelling was 15 en 16 januari 1994. Alle waarnemingen in de periode van 8 tot 23 januari waren bruikbaar, dus er was enige speling. Toch wisten de meeste tellers tijd vrij te maken in het voorkeursweekend.

De gebieden in de Eempolders werden vroeg geteld (8 januari); het laatst werd er geteld in de Gooise Noordflank (Oud Valkeveen, de Limiten, De Beek) en wel op 23 januari.

De midwintertelling is een internationale telling, die tot doel heeft om vast te stellen waar de watervogels zich in deze periode bevinden en in welke hoeveelheden. Om dit beeld betrouwbaar te laten zijn, is standarisatie van de telmethode nodig. Dit is een ingewikkelde klus, waarmee SOVON volop bezig is.

Het land is voor deze telling door SOVON in provincies verdeeld en dat maakt de standarisatie in het werkgebied van onze vogelwerkgroep er niet eenvoudiger op. Immers, wij bestrijken drie provincies: Noord-Holland, Utrecht en Flevoland. Onder Flevoland valt het Gool- en Eemmeer, een gebied dat voor deze telling van cruciaal (internationaal) belang is, aangezien

Smienten

zeer veel watervogels in dit gebied rusten.

Door SOVON is heel Nederland verder onderverdeeld in kleine, aaneengesloten gebieden. Het is de bedoeling dat deze gebieden uiteindelijk door alle vogeltellers in Nederland bij alle tellingen gebruikt worden. Die SOVON-gebieden houden wij nu ook in onze Midwintertelling aan.

In totaal 28 medewerkers telden 52 gebieden, die gelegen zijn in de provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland. Daardoor is het gelukt alle relevante terreinen in ons gehele werkgebied te tellen, wat een prestatie is die door niet veel vogelwerkgroepen in ons land geëvenaard wordt. Voor het eerst beschikken we nu ook over cijfers van het Naardermeer (dankzij kooiker Jan

Verkerke), de 's-Gravelandse Vaart, Naarderbos, IJmeer, Loosdrechtse Plassen en het Hilversums Wasmeer. En hoewel in het laatstgenoemde gebied niet meer dan een Blauwe reiger werd waargenomen, zal het duidelijk zijn dat door deze toename van gebieden ook de toename van het totaal aantal genoteerde vogels voor een deel te verklaren is.

Helaas werkt de nieuwe organisatorische opzet bij SOVON nog niet perfect. Zo kon het gebeuren dat verschillende tellers in "hun" gebied ook tellers tegenkwamen, die werkten in opdracht van SOVON of anderen. Verder overleg met SOVON moet er toe leiden dat aan deze verspilling van krachten een einde komt. Het ligt ook in de bedoeling volgend jaar niet langer de vijvers in de stedelijke gebieden Hilversum en Bussum mee te nemen. Al jarenlang melden de tellers vanuit deze gebieden voornamelijk "Soepeenden". Bij het landelijke beeld worden deze cijfers niet betrokken en ook de tellers zelf zetten vraagtekens bij deze waarnemingen.

RESULTATEN

Nu ons werkgebied is onderverdeeld in meer dan vijftig telgebieden, is het niet meer mogelijk een totaaloverzicht te geven van

Tabel 1. Midwinterwatervogeltelling
Soorten en aantallen.

Roodhalsfuut	1
Fuut	499
Dodaars	6
Aalscholver	368
Roerdomp	3
Blauwe reiger	520
Knobbelzwaan	385
Kleine zwaan	658
Kleine rietgans	25
Kolgans	1.168
Grauwe gans	1.054
Brandgans	30
Gans ongedet.	186
Nijlgans	39
Bergeend	13
Smient	29.303
Krakeend	87
Wintertaling	94
Wilde eend	4.650
Slobeend	16
Krooneend	3
Tafeleend	8.469
Kuifeend	14.632
Brilduiker	142
Nonnetje	70
Middelste zaagbek	1
Grote zaagbek	211
Waterhoen	284
Meerkoet	6.486
Scholekster	17
Kievit	514
Watersnip	5
Kokmeeuw	3.560
Stormmeeuw	608
Kleine mantelmeeuw	10
Zilvermeeuw	65
Grote mantelmeeuw	23
Meeuw ongedet.	150
TOTAAL	61.145

alle getelde vogels in alle gebieden. Een overzicht van alle 36 waargenomen soorten is te vinden in tabel 1. Voor het eerst werd gevraagd om ook meeuwen te betrekken bij de midwintertelling. Ook dat feit heeft er voor gezorgd dat er in totaal meer vogels werden aangetroffen, dan tijdens de vorige midwintertelling.

Enkele bijzonderheden wil ik graag apart vermelden. In telgebied Kortenhofse Plassen westzijde werd (op 18 januari) een Roodhalsfuut gezien. Ook een Roerdomp was aanwezig. De Roerdomp werd ook aangetroffen in het Naardermeer en in de Waterleidingplas.

Een grote groep Kleine zwanen (390 ex.) was neergestreken in de Eempolder te Veld-Zuid, terwijl de Kleine rietgans (25 ex.) ditmaal alleen werd opgemerkt in het Naardermeer. Dezelfde twee gebieden waren ook de enige plekken waar de Watersnip (totaal 5 ex.) werd vastgesteld. De Waterleidingplas (tussen Loosdrecht en Loenen) was het enige telgebied waar de Krooneend (3 ex.) werd gemeld. In deze plas was ook een grote groep Smienten van 1250 ex. Verder bevonden zich concentraties in het Gooimeer (2100 ex.), Eemmeer (6700 ex.), Loenderveense Plas (9000 ex.) en in het Gooimeer aan de zijde van Flevoland (10000 ex.), zodat de Smient evenals in voorgaande jaren in aantal weer de kroon spande.

Vermeldenswaard tenslotte is een Middelste zaagbek op de Wijde Blik.

In de Midwintervogel Toptien (tabel 2) zijn de tien meest waargenomen soorten uitgesplitst. Kokmeeuw en Stormmeeuw zijn uiteraard nieuw in de Toptien, want deze soorten werden eerder niet meegeteld. De komst van deze twee soorten ging ten

Tabel 2.
Midwinterwatervogel-Toptien

1 (1)	Smient	29.303
2 (4)	Kuifeend	14.632
3 (6)	Tafeleend	8.469
4 (2)	Meerkoet	6.486
5 (3)	Wilde eend	4.650
6 (-)	Kokmeeuw	3.560
7 (5)	Kolgans	1.168
8 (7)	Grauwe gans	1.054
9 (8)	Kleine zwaan	658
10 (-)	Stormmeeuw	608

koste van Fuut (nu 13e) en Waterhoen (nu 16e). De andere wijzigingen zijn niet opzienbarend. Een vergelijking van de vijf laatste tellingen (tabel 3, zie volgende pagina) maakt duidelijk dat de veelvuldige aanwezigheid van de Smient in deze periode in ons werkgebied vrij constant is. De aantallen van Kuifeend en Tafeleend zijn spectaculair gestegen ten opzichte van vorig jaar. Vooral in de Randmeren werden deze soorten dit jaar in grotere hoeveelheden waargenomen.

Tabel 4.
Roofvogels tijdens
Midwintertelling '94.

Havik	2
Sperwer	5
Buizerd	60
Torenvalk	18
TOTAAL	85

ROOFVOGELS

Traditioneel werden ook de roofvogels die tijdens de telling werden gezien genoteerd. Dit leidde tot tabel 4. Omdat de meeste tellers geen roofvogels vermelden, lijkt het niet verstandig deze gegevens nog langer bij deze telling te betrekken. Het waarnemen (en vermelden) van speciale gevallen blijft natuurlijk leuk. Zo werd in het oostelijk deel van de Kortenhoefse Plassen een groep van maar liefst 460 Koperwieken geteld. IJsvogels werden genoteerd in de Kortenhoefse Plassen westzijde en in de omgeving van Vreeland.

OMSTANDIGHEDEN

De telomstandigheden waren over het algemeen gunstig. Enkele tellers hadden last van regen en nevel. Ook vissers, roeiers en opstijgende vliegtuigen werden gemeld als verstoorders. De meeste tellers verplaatsten zich te voet of per fiets. In zeven gebieden werd de telling per boot verricht. De waterstand was normaal, in enkele gebieden hoog. Er was geen sprake van sneeuw- of ijsbedekking in de telperiode.

DANK

Dank gaat uit naar de tellers J. Ram, T. Stoker, H.P. Vos, W.J. Hoefnagel, J. Buitendijk, J.H. de Haan, A. van Klaveren, A.P. Vermeule, W. Duurland, J. Terlou, M. v.d. Pol, J.J. Verkerke, P. Schut, F. Beffers, C. Rosier, J. Harder, D.A. Jonkers, W.

Tabel 3.
Vergelijking van een aantal soorten over vijf jaar.

Soort	1990	1991	1992	1993	1994
Fuut	218	730	367	533	499
Dodaars	8	10	3	2	6
Kleine Zwaan	890	872	696	924	658
Knobbelzwaan	311	344	195	276	385
Kleine rietgans	--	--	--	146	25
Rietgans	52	40	3	--	--
Kolgans	2.269	1.023	611	3.232	1.168
Grauwe gans	344	805	633	1.764	1.054
Nijlgans	3	14	7	16	39
Smient	6.016	21.574	12.734	16.109	29.303
Wintertaling	197	507	8	187	94
Wilde eend	4.896	5.024	4.187	5.299	4.650
Tafeleend	567	2.159	2.207	1.815	8.469
Kuifeend	1.272	2.157	5.282	4.560	14.632
Waterhoen	453	462	280	365	284
Meerkoet	2.534	3.920	4.342	6.900	6.486
TOTAAL	21.201	41.129	32.092	43.074	61.145

Langendorff, F.H. v.d. Weijer, M.
Kraal, J. Gruber, G. Proost, N.
Klippel, Y. Bosman, J. van
Bergeijk, P. Honig, R. Kole en R.

Willemstein. Hopelijk zijn jullie
allemaal begin volgend jaar op-
nieuw beschikbaar voor de vol-
gende telling.

Goois milieutijdschrift De Wijde Blik jubileert

Het Gooise milieutijdschrift De Wijde Blik bestaat tien jaar. Op een bijeenkomst begin juni op Fort Kijkuit werd dit heuglijke feit gevierd. Peter van der Steen, één van de oprichters van het blad, bood daar het speciale jubileumnummer aan aan mevrouw Van Leeuwen, inspectrice van Natuurmonumenten.

De Wijde Blik besteedt primair aandacht aan de vervuiling van onze eigen leefomgeving. Omdat de kerngroep Hilversum in 1983 vond dat de regionale krant te weinig aandacht besteedde aan zaken als bodemverontreiniging, besloten enkele leden van Milieudefensie zelf een blad te beginnen. Ons lid Jaap Taapken was vanaf het begin één van de redacteurs. Hij zorgt er voor dat ook de positie van de vogels aandacht krijgt in discussies over natuur, milieu en ruimtelijke ordening in het Gooi en de Vechtstreek.

De titel van het tijdschrift is veelzeggend en behoeft geen nadere toelichting. In het jubileumnummer neemt de redactie de titel letterlijk, door erg veel aandacht te besteden aan de situatie rond het natuurgebied de Wijde Blik, tussen Hilversum en Loosdrecht.

De Wijde Blik verschijnt eenmaal per kwartaal. Een abonnement kost f.17,50 per jaar. Adres: Stichting Milieutijdschrift, Postbus 1713, 1200 BS Hilversum.

Natuurmonumenten heeft onlangs een ambitieus plan gepresenteerd, dat goed zou kunnen uitwerken voor de vogelstand op de grens van Gool en Vechtstreek. Door het weidelandschap van de Bovenmeent en een deel van de Keverdijksepolder onder water te zetten en de provinciale weg Bussum-Weesp te verhogen, ontstaat een groot aaneengesloten natuurgebied tussen Naardermeer en Ankeveense Plassen. Hierdoor krijgen verschillende bedreigde vogelsoorten nieuwe kansen en er zou zelfs een nieuw leefgebied ontstaan voor de otter, denken de plannenmakers.

Maar moet de mens wel zo rigoureuus ingrijpen in natuurontwikkeling? VWG-voorzitter Rob Kole plaatst kanttekeningen, maar beantwoordt de vraag in dit geval positief.

Rob Kole

Plan voor “natte” Bovenmeent helpt bedreigde vogelsoorten

De Vereniging Natuurmonumenten beheert in onze omgeving diverse waterrijke terreinen. Het beheer daarvan is niet gemakkelijk. De plassen in het stroomgebied van de Vecht, die als gevolg van de eeuwenlange turfwinning zijn ontstaan, staan voortdurend bloot aan veranderingen. Voor diverse soorten in het ecosysteem vormen deze veranderingen een sterke bedreiging. Op veel plaatsen treedt bijvoorbeeld een sterke verlanding op en zijn drastische ingrepen zoals uitbaggeren nodig om het open karakter te kunnen bewaren. Op andere plaatsen veranderen open wateren en rietkragen in dichte broekbossen, waardoor het karakter van het landschap en de samenstelling van de daarin voorkomende soorten geleidelijk geheel verandert. In het hele gebied is de waterkwaliteit en de toenemende verdroging een voortdurend punt van aandacht. Ook voor vogels hebben de veranderingen gevolgen. Sommige soorten kunnen van de ontwik-

kelingen het slachtoffer worden, terwijl andere soorten er juist van kunnen profiteren.

Ook in het Naardermeer, het oudste natuurmonument van de vereniging, treden voortdurend sterke veranderingen op. In dit gebied, waar men destijds de waterstand niet onder controle kon houden bij het inpolderen, treedt steeds meer verdroging op en de waterkwaliteit is er bar slecht. In 'Natuurbehoud' van mei 1994 wordt dan ook gesteld dat het Naardermeer in nood verkeert en dat de toestand ervan "zorgwekkend" is. Al sinds een jaar of tien wordt het water van buiten het gebied, dat men noodgedwongen moet inlaten, met een kunstmatige zuiveringsinstallatie schoon gemaakt. Met deze installatie tracht men de fosfaten in het water te beperken. Daarnaast wordt er nog slib van de bodem weggebaggerd omdat daarin veel verontreinigingen, zoals fosfaten voorkomen. De maatregelen blijken niet vol-

doende te zijn. Om de kwaliteit van het natuurgebied ook op langere termijn veilig te kunnen stellen zijn dan ook ingrijpende maatregelen nodig.

Het Naardermeer is een natuurlijk meer, dat niet door vervening is ontstaan. Het waterpeil werd voornamelijk bepaald door de aanvoer van het kwelwater uit de bodem. Als natuurgebied is het Naardermeer vooral van belang omdat er een goed en rijk gevarieerd broedvogelbestand te vinden is. Bekende voorbeelden zijn de kolonies van de Purperreiger en de Aalscholver, maar daarnaast broeden er nog vele andere soorten vogels die sterk afhankelijk zijn van het water en van de rust die in de omgeving eigenlijk alleen nog maar in het afgesloten Naardermeer is te vinden. Zo zijn er kolonies van de Zwarte stern en broedt er de Roerdomp, de Bruine kiekendief en de Grote karekiet.

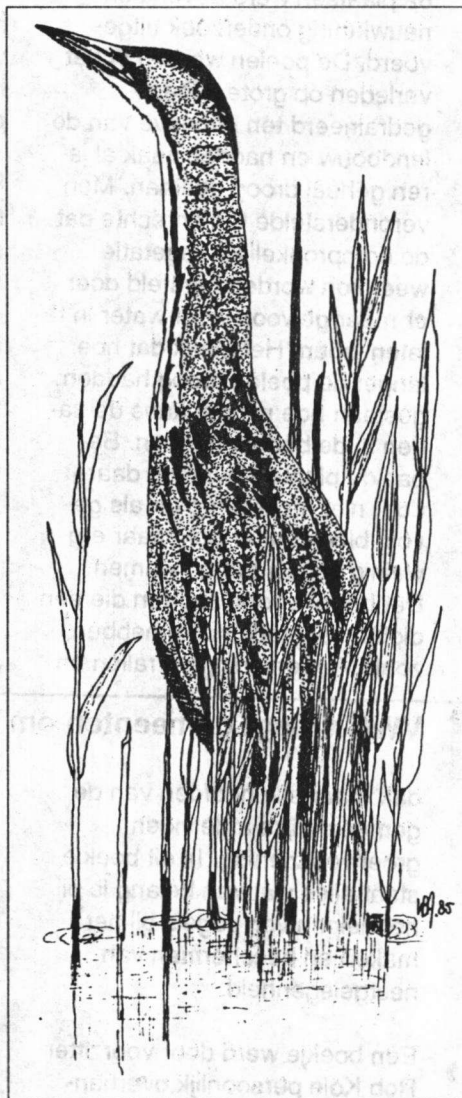
De Vereniging Natuurmonumenten heeft de laatste

jaren bij het Naardermeer veel grond aangekocht. De omvang van het bezit is inmiddels al zo'n duizend hectare. Deze gebieden wil de vereniging nu gaan gebruiken om het water beter vast te kunnen houden. In delen van de Keverdijksepolder en de Bovenmeent zal men de waterstand flink verhogen. De laagste delen van de polders zullen daarbij onder water komen te staan. Hier en daar zal men zelfs oude kreekruigen uitgraven en er zal een moeraslandschap ontstaan met drassige gras- en rietlanden.

Als gevolg van de aanpassingen kan er rond het meer een gevarieerd gebied gaan ontstaan, dat landschappelijk goed kan gaan aansluiten bij het natuurgebied van de Ankeveense Plassen. Zo kan er een verbindingszone met een 'hoge natuurwaarde' komen die het Naardermeer verbindt met het Vechtplassengebied.

Het kweelwater van het Naardermeer zal op deze manier veel langer in het gebied vast gehouden kunnen worden, zodat men minder afhankelijk is van het vervuilde oppervlaktewater dat van buiten moet worden aangevoerd. Dit kan een gunstig effect hebben op de waterkwaliteit en daarmee kan ook het voedselaanbod voor vissen en vogels beter worden. Uitbreiding en verbetering van de visstand kan gunstig zijn voor vogelsoorten zoals Roerdomp en Purperreiger, die een voorkeur hebben voor wat beschermt, schaduwrijk water en vaak dicht bij hun broedplaatsen voedsel zoeken. Ook eendesoorten die van niet al te grote beschutte en ondiepe wateren houden, kunnen van dit plan gaan profiteren. Dat geldt

bijvoorbeeld voor de Zomertaling. Schoon water kan ook Vissdieven aantrekken en het gebied kan ook weer aantrekkelijker worden voor de Zwarte stern.

Roerdomp

In de drasse grasgebieden zullen ook vele steltlopers broeden. Voorbeelden zijn Kemphaan, Kievit, Tureluur en Grutto. Behalve een hogere waterstand zal ook een extensief beheer bevorderlijk zijn voor de broedvogelstand. Minder vaak maaien, mesten en gemiddeld wat hoger gras zullen hun uitwerking op de weidevogels niet missen. In de

nazomer zijn vochtige gebieden belangrijk voor diverse pleisterende steltlopers, bijvoorbeeld voor een zeldzame soort als het Bokje en voor diverse eendesoorten. In de winter zullen ganzen en zwanen zich te goed doen aan het gras.

Een groot aantal soorten van de Rode Lijst kunnen van de nieuwe mogelijkheden gebruik gaan maken. Voorbeelden zijn de Watersnip, Kemphaan, Purperreiger, Oolevaar, Lepelaar, Zomertaling, Porseleinhoen, Dodaars, Geoorde fuut, Roerdomp en het Woudaapje. Het verhogen van de waterstand en de ontwikkeling van een meer gevarieerd gebied met ondiepe plassen, rietvelden en drassige graslanden afgewisseld met drogere delen, zullen zeker invloed hebben op de samenstelling en dichtheid van de broedvogels bij het Naardermeer. De instandhouding en uitbreiding van vochtige en waterrijke gebieden (wetlands), die in de naoorlogse jaren wereldwijd in een alarmerend hoog tempo aan het verdwijnen zijn, is van zeer groot belang voor pleisterende trekvogels. Vogels kun je echter niet dwingen. Het is dan ook niet mogelijk nu al vast te stellen wat de effecten zullen zijn. Sommige soorten zullen wellicht niet reageren zoals de plannenmakers denken en het is zeer goed mogelijk dat er een of meer ongeplande 'successen' zullen

blijken te zijn over een aantal jaren. Beheerders kunnen echter wel proberen goede voorwaarden te scheppen voor ontwikkelingen in een bepaalde richting.

De vraag of dit soort kunstmatige ingrepen geoorloofd zijn om 'natuur' te 'ontwikkelen' zal ongetwijfeld hier en daar worden gesteld. Sommigen stellen im-

mers dat de mens helemaal niet zou moeten ingrijpen en de zich ontwikkelende natuur gewoon zijn gang moet laten gaan. Een dergelijke benadering is zeker niet slecht en het resultaat kan in veel gevallen heel goed zijn. De vraag is echter of de natuurlijke ontwikkelingen wel in een gewenste richting gaan en de kans is groot dat het uiteindelijk zal lijden tot een sterke vermindering in de diversiteit van landschappen en soorten. Een ander punt is of het wel mogelijk is om ontwikkelingen die als negatief en ongewenst worden gezien om te buigen. We hebben nu eenmaal niet altijd alle factoren die van invloed zijn in de hand. Er is genoeg reden om bezorgd te zijn over de mogelijkheden om ongewenste ontwikkelingen tegen te houden. Het herstel van oorspronkelijke natuurwaarden is in vele gevallen geheel niet of slechts ten dele mogelijk. Problemen met dergelijke projecten zijn al op veel plaatsen in de wereld bekend. In de Verenigde

Staten bleek dat uit een onderzoek van de Universiteit van Minnesota. De onderzoekers bekeken gegevens en resultaten van meer dan 1000 pogingen van de Fish and Wildlife Service om uitgedroogde poelen in de prairiegebieden te herstellen. Bij 62 plaatsen werd bovendien nauwkeurig onderzoek uitgevoerd. De poelen werden in het verleden op grote schaal gedraineerd ten behoeve van de landbouw en hadden vaak al jaren geheel droog gestaan. Men veronderstelde ten onrechte dat de oorspronkelijke vegetatie weer kon worden hersteld door er maar gewoon weer water in te laten lopen. Het bleek dat hoe langer de poelen droog hadden gestaan hoe minder kans de zaden in de bodem hadden. Bepaalde planten kwamen daardoor niet meer terug en als gevolg bleek dat er ook maar erg weinig vogels terug kwamen. Dat betrof vooral soorten die een dichte vegetatie nodig hebben, zoals Winterkoningen, rallen en

Roerdompen. Bij het herstel van de 'natuurlijke' waarden van een gebied moet men vooraf bepalen wat de gewenste ontwikkelingen zijn. Vervolgens is het niet genoeg een paar maatregelen te treffen en dan alles maar op zijn beloop te laten. Het gewenste resultaat kan slechts worden bereikt door de ontwikkelingen voortdurend te volgen en het beheer zonodig voortdurend aan te passen.

Hopelijk zal in de toekomst blijken dat ondanks de risico's, die elk ingrijpen van de mens op de natuur nu eenmaal met zich meebrengen, het nieuwe beheer bij het Naardermeer wel heel succesvol zal zijn voor de vele vogels die gebruik maken van het Vechtplassengebied. Wie weet krijgen we er dan zelfs weer broedende Ooievaars te zien.

Met dank aan Dick Jonkers en Jaap Taapken.

Rob Kole en Pieter Veenstra (r.).

De afgelopen weken hebben alle gemeenten in ons werkgebied een oproep ontvangen van onze vogelwerkgroep om zoveel als mogelijk is een "vogelvriendelijk" beleid te voeren. Daartoe stuurden wij een exemplaar van de nieuwe uitgave "Vogels onder

VWG vraagt gemeenten om dakloze vogels te helpen

dak" naar alle hoofden van de gemeentelijke afdelingen groenvoorziening. In dit boekje staat alles wat van belang is bij het helpen van vogels bij het maken en beschermen van nestgelegenheden.

Eén boekje werd door voorzitter Rob Kole persoonlijk overhandigd en wel aan Pieter Veenstra, hoofd van de afdeling civiele werken en groenvoorziening van de gemeente Naarden. Op deze manier wilde ons bestuur Naarden duidelijk maken ingenomen te zijn met het goede milieubeleid dat deze gemeente volgens ons voert.

Al jaren houdt Naarden bij nieuwbouw rekening met nestgelegenheden voor Gierzwaluwen en bij de onlangs volledig ver-

nieuwde Weeshuiskazerne in de Vesting kwamen ook kunstnesten voor Huiszwaluwen, ter vervanging van hun natuurlijke nestgelegenheden.

In het gesprek met bestuursleden Rob Kole en Pieter Schut vroeg de heer Veenstra advies van de vogelwerkgroep. De noordrand van de Vesting is door de komst van tal van nieuwe bedrijven volop in beweging. Om te voorkomen dat hierdoor natuurwaarden in gevaar komen, wil Veenstra graag weten wat de ornithologische waarde is van dit gebied. Rob Kole zegde hulp hierbij graag toe. Enkele geroutineerde leden van onze werkgroep hebben inmiddels de heer Veenstra uitgebreid voorgelicht.

Een excursieweekend van de vogelwerkgroep is altijd goed voor bijzondere waarnemingen. Dat bleek opnieuw tijdens ons voorjaarsweekend op Schiermonnikoog. Adri Vermeule en Ronald Sinoo konden na lang studeren een door hen waargenomen roofvogel determineren als een Dwergarend. Een mooi verhaal met mooie illustraties, natuurlijk van Ronald Sinoo zelf.

Ronald Sinoo

Dwergarend tijdens weekend op Schiermonnikoog

Zondag 24 april 1994. ± 14.00 uur; zonnig, ± 20 gr C., Z-wind kracht 4-5 op Schiermonnikoog. Waarnemers: Ronald Sinoo (RS); kijker 10x42; Adri Vermeule (AV); kijker 8,5x44 een groep van ca. 11 iets minder ervaren vogelaars, allen van de Vogelwerkgroep Het Gooi e.o.

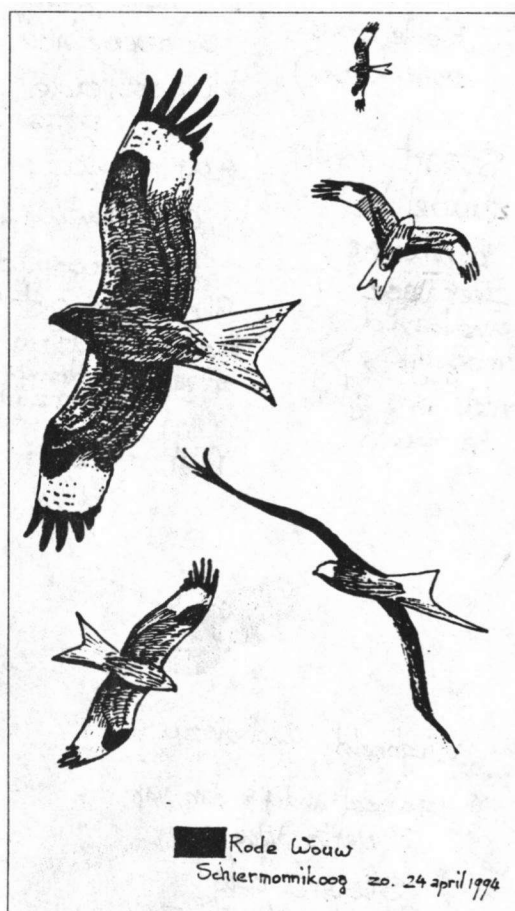
Om ca. 14.00 uur viel ons een cirkelende roofvogel op. In eerste instantie werd gedacht aan een Rode wouw vanwege het sterke contrast tussen de lichtbruine staart en de warm-donkerbruine onderzijde. De grootte van een Bulzerd, zo te zien. De vorm van de staart was echter anders. Ook ontbraken onder alle lichtvallen de duidelijke lichte handpennenvlekken, karakteristiek voor de Rode wouw. Onder gunstige lichtval was te zien dat een vage lichtere plek op de binnenste handpennen aanwezig was. De gedachte aan een Zwarte wouw kwam op, maar de vleugels waren anders gevormd en de lichte staart tegen de donkere onderzijde was niet als bij een Zwarte wouw. Bovendien was de kop net zo donker als de onderzijde. De vogel cirkelde met horizontaal gehouden vleugels, zonder een "knik" als bij wouwen. Onder gunstig licht viel op de bovenzijde van de vleugels een warm-roodbruine baan over de dekveren op, lichter op de middelste dekveren. Op de schouder vielen twee lichte U-vormige boogjes op, de open kant van de 'U' in de richting van

de kop. Onduidelijk was of er een lichte plek op de stuit zat (niet goed genoeg op gelet).

De warm-roodbruine baan op de dekveren contrasteerde sterk met de donkere handen armpennen, zodat weer aan een Rode wouw werd gedacht. De vorm van de vleugels was evenwel anders (korter, breder) dan bij een Rode wouw. De staart leek korter en gespreid, zonder inkeping. Wel met scherpe hoeken, zodat toch bij gespreide staart een driehoekige vorm gesuggereerd werd, hoewel de achterrand gebogen ("bol") kan zijn geweest. In geen geval "hol" zoals bij een Rode wouw.

Bulzerd en Wespendif konden worden uitgesloten door het contrast van de lichte staart (zonder dwarsbanden, hoogstens een

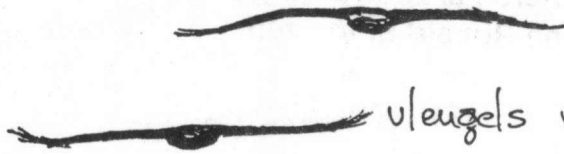
zeer vage donkerder eindband) met de donkere onderzijde en zeer scherpe staartheuken.

zo. 24 april ± 14.00 uur.

Schiermonnikoog

Dwergarend
(donkere vorm)

vleugels vlak; soms hand iets omhoog bij cirkelen.

soepvlek
vage
lichte plek
onder op
handpennen.

(te vaag voor
Rode wouw,
en te klein)

Staat zonder
duidelijke
bandering;
zeer vage
eindband
mogelijk,
niet erg goed
te zien.

lichte staart
scherpe hoeken
bij gespreide
staart.

(driehoekig;
doet denken aan
Rode wouw.)
Sterk contrast
tussen lichtbruine
staart en donkere
onderzijde.

Onderzijde: geheel donkerbruin.
In de zon warm bruin
donkere onderzijde vleugels
vage lichtere vlek onder op binnenste
handpennen

bovenzijde

Indruk
van korte vleugels;
vliegbeeld gedrongen als Buizerd,
vleugels anders gevormd!

scheppe
hoeken
vleugels
tamelijk recht;
hand naar achter.

Niet gezien/niet opgelet: "koplampen" (stom, pas
later aan gedacht)

vliegbeeld gedrongen.
Geheel anders dan van
Zwarte Wouw.
Staat ook
korter dan bij Zw. wouw.

Kop
donker
Roodbruin
bovenop vleugel.
(kleine en middelste
dekveren.)
naar achter toe lichter
tot boogvormige baan
over vleugel.

mantel met 2 lichte boogjes
als u-tjes.
iets lichter op stuit.

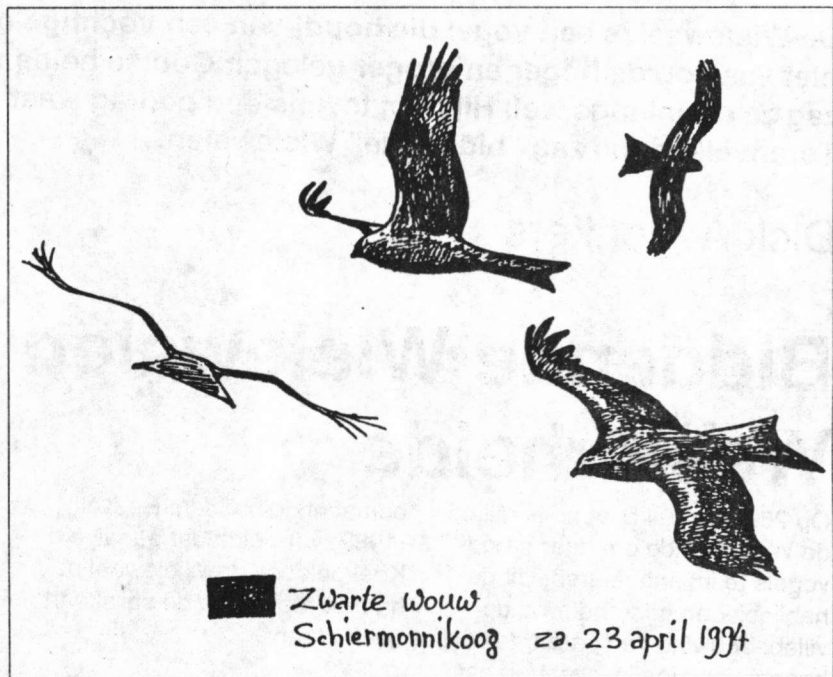
lichte
staart (lichtbruin,
warme tint)

(Doet denken aan
Rode wouw.)

Een roodbruine baan op de bovenzweledekveren onder alle lichtvallen (ook schaduw), contrasterend met donkere hand- en armpennen. Horizontaal gehouden vleugels sluiten bovendien de Bruine kiekendief uit, samen met eerder genoemde kenmerken.

RS en AV (beide met ruime roofvogelervaring) konden de vogel in eerste instantie niet 'plaatsen'. Pas nadat de vogel uit het zicht verdwenen was kwam bij RS de gedachte op aan een donkere fase van de Dwergarend (*Hieraetus pennatus*), waarna bij AV de reactie volgde van "Natuurlijk, dat is hem". Beiden zijn meermaals geconfronteerd met zowel de lichte als de donkere fase van de Dwergarend (Frankrijk, Spanje, Afrika).

De stand en vorm van de vleugels, niet als van een Rode of Zwarte wouw, Buizerd of Wespendif, kon na de gedachte aan een Dwergarend beter 'geplaatst' worden. De kenmerkende terugwijkende hand was goed te zien geweest bij de vogel. Overigens werd onmiddellijk betreurd dat we niet op de voor

de Dwergarend karakteristieke "landingslichten" op de zijhals/vleugelaanzet hebben gelet. Daar denk je pas later aan. Niettemin was bij zowel RS als bij AV de determinatie na overleg en geraadpleegde vogelgidsen (Hayman, Jonsson, Bruun, Kist): donkere fase Dwergarend. Extra cachet aan deze waarneming geeft nog de waarneming van een Zwarte wouw, daags ervoor (zaterdag 23 april 1994)

eveneens op Schiermonnikoog, evenals de waarneming van een Rode wouw op dezelfde dag (24 april), nauwelijks een half uur later! Beide wouwen weken zeer af van hetgeen we bij de (vermeende) Dwergarend konden vaststellen. Ook werd nog direct na de Rode wouw een Ooievaar gezien, vliegend richting oosten. (De wind waaide al enige dagen uit het zuiden op zondag 24 april).

ONVERDRAAGZAAMHEID

Samen rustend in laaglands plassen
fluiten smienten elkaar
in flarden nevel.

Geroepen uit bevroren streken
door zompige kwakkelwinter
weiden.

In vrijheid gulzig in het rijke gras
van horige boeren
grazen vogels naakt bezield
door verder leven.

Dwalende rentmeesters
zijn vergewist van een
inval van gebroed,
weerloos nemend van
veel teveel.

Doof voor angstkreten en
niet willen delen,
hun zicht belemmerd door
een schot van geweren
verbrijzelen zij met ervaren oog
blind, leeg en vol genot.

Door zelfbedrog,
liefde diep begraven in kwade mist,
verduistert de beheerder tussen mens en dier
de zon van hun levensband.

Dit beeld kan God's
gelijkenis niet zijn!
laat eindelijk rede ook
in de mens neerdalen.

Schrijffijster
juni 1994.

De Wielewaal is een vogel die houdt van een vochtige omgeving. Je zult hem dus niet vaak op de hoger en droger gelegen Gooise heide waarnemen. Dick Jonkers zag ze er onlangs wel. Hij nam tevens een gedrag waar dat we beter kennen van Torenvalken: hij zag "biddende" Wielewalen.

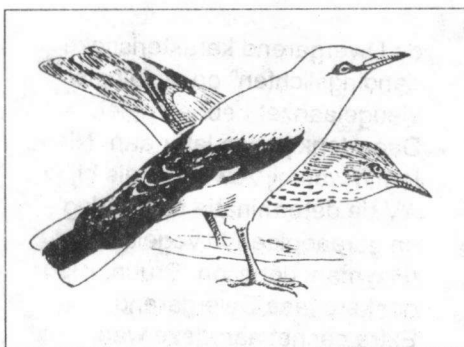
Dick A. Jonkers

Biddende Wielewalen op de Westerheide

Op 25 juni 1994 bevond ik mij op de Westerheide om daar broedvogels te inventariseren. Uit de nabijgelegen bosrand rond de villabebouwing van Laren, ter hoogte van Hoeflo kwam uit het hoge loofhout om 5.50 uur een vogel aanvliegen die mij aan een Wielewaal deed denken. Het was er één, een schitterend uitgekleurd mannetje, dat in volle glorie op nog geen 30 meter afstand passeerde. Wat moest die hier? Het voorkomen in de broedtijd in dit gebied was niet bekend (Jonkers et al. 1987). Nog groter werd de verrassing toen even later nog een Wielewaal boven de bosrand verscheen, een vrouwtje. Een broedgeval in deze omgeving is dus niet uitgesloten.

Het mannetje volgend nam ik een gedrag waar, dat van torenvalken zeer bekend is. Tijdens de vlucht daalde de vogel tot op circa 1,5 meter boven de struikheide, ging staan bidden en liet zich toen in de vegetatie vallen. Het vrouwtje vertoonde hetzelfde gedrag. Even later vloog zij als eerste weg naar de bosrand waar zij vandaan kwam, even later gevolgd door het mannetje. Bij het afvliegen was niet te zien of de vogels voedsel in de snavel hadden. Het zou wel eens kunnen dat zij behaarde rupsen, waarvan er op dat moment veel op de heide rondkropen,

bemachtigd hadden. Bezzel (1989) vermeldt, dat behalve de Koekoek ook de Wielewaal behaarde rupsen op de spijkskaart heeft staan.

Wielewalen

Het is niet de eerste keer dat ik het bidden van Wielewalen waarnam. In de Regulieren bij Culemborg zag ik in de jaren zeventig een exemplaar dat boven een wilgengriend stond te wiekelen en voedsel van de twijgen afpikte. Reeds in 1954 vroeg De Graaf, die ook het bidden van een Wielewaal waarnam, zich af of dit een meer voorkomend verschijnsel was. Hij kon er toen in de literatuur niets over vinden. Daarna is er - voor zover mij bekend - nooit meer iets over dit gedrag in de Nederlandse literatuur gepubliceerd. Het leuke van de waarneming van De Graaf is, dat hij de Wielewaal boven heideachtig terrein zag en nota bene op 29 juni! In het buitenland is er meer over het bidden

gepubliceerd. Feige (1986) beschrijft, dat de Wielewaal zijn voedsel vliegend bemachtigt door als het ware biddend tussen de bomen te vliegen of als hij laag vliegt na het bidden in de vegetatie te stoten. Ook Bezzel (1989) maakt melding van bidden, waarbij hij aangeeft, dat de Wielewaal in graslanden of akkers na het bidden in de vegetatie duikt. Glutz von Blotzheim & Bauer (1993) tenslotte vermelden dat tijdens het foerageren in open terrein bij uitzondering een lage, vaak door bidden onderbroken vlucht wordt uitgevoerd. Het door mij waargenomen gedrag is dus niet exoptieel, maar zeker niet algemeen.

Geraadpleegde bronnen.

Bezzel E. (1989). Der Pirol: das besondere Vogelporträt. BIÜcher & Philler. Minden/MÜNchen.

Feige, K.-D. (1986). Der Pirol. Neue Brehm BÜcherei. Ziemsen verlag Wittenberg Lutherstadt.

Glutz von Blotzheim, U.N. & K.M. Bauer (1993). Handbuch der Vögel Mitteleuropas. Band 13 II. Passeriformes (4. Teil). Aula Verlag Wiesbaden.

Graaf, C. de (1954). "Bidden" en luchtacrobatiek van de Wielewaal. Ardea 42: 355-356.

Jonkers, D.A., R.A. Koele & J. Taapken (1987). Vogels tussen Vecht en Eem. Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken. Hilversum

Een verslag over een excursie in een gebied zonder toestemming van de terreinbeheerder, maar wel met Nachtegalen, Buidelmees en muggen.

Rob van Veen

Nachtegaal en Buidelmees op PEN-eiland/Vijfhoek

Deze avondexcursie op 19 mei was een vervolg op een voorafgaande excursie van 3 oktober 1993, welke door Frank v.d. Weijer werd beschreven in de Korhaan 27(5):161 van december 1993. Hij besluit het verslag, dat het de moeite loont het gebied zeker in het voorjaar eens te bezoeken.

We waren nog geen twee honderd meter onderweg, of we werden tegengehouden door de bewaker van de PEN-centrale. Of we wel toestemming hadden het gebied te mogen betreden. Natuurlijk hadden we geen toestemming, omdat we gewoon niet wisten dat dat noodzakelijk was en er bij de vorige excursie ook geen controle was. Na onze bekentenis mochten we gelukkig verder.

Op het water was nog niet eens zoveel waar te nemen, maar wel waren er Futen, Knobbelswanen, Aalscholvers, een paar Krakeenden en de ranke Visdiefjes. Verder vlogen er regelmatig Lepelaars over en door de vele muggen circelden ook de Gierzwaluw, Boerenzwaluw en Oeverzwaluw boven ons. Ook diverse Koekoeken werden gehoord en gezien, en ook de Grote bonte specht en een Boomvalk waren aanwezig. Maar de grootste kakafonie van geluid kwam toch uit het riet en de wilgebomen. Fitis, Tjiftjaf, Zwartkop, Tuinfluiter, Rietzanger, Kleine karekiet, Rietgors en Snor waren steeds hoorbaar. Echter de grootste verrassing was de aanwezigheid van de Nachtegaal in het gehele gebied

en de ontdekking van een nest van de Buidelmees, met de Buidelmees rustig zittend op een tak linksonder het nest. Iedereen heeft de mees en vooral het nest met bewondering kunnen aanschouwen. Het nest van de Buidelmees is uniek onder de vogelnesten. Even later verdween de Buidelmees in zijn nest, ons in bewondering achterlatend.

Op deze windstille en op een paar spatjes na gelukkig droge avond, zijn er toch zo'n 50 soorten waargenomen, waarmee opnieuw aangegeven is hoe belangrijk dit gebied voor de vogels is. Voor de volgende keer zullen we toch maar eerst toestemming vragen of we het gebied mogen bezoeken. Dat doen we dan tijdens de najaarstrek.

Rob van Veen

Nieuwe uitgave over Eempolders

Na eerdere uitgaven, te weten "Vogels in de Eempolders" (1973-1978) en "De vogels in de westelijke Eempolders" (1979-1984) is er nu een derde uitgave verschenen "Vogels in de westelijke Eempolders op weg naar landinrichting". Zoals uit het titelblad blijkt, gaat het verslag over

de periode 1985-1990 en is het uitgave nummer 91 van de VWG. Het verslag is verrijkt met een aantal pulke tekeningen van Nico Klippel. Het hele telgebied omvat ±2200 ha. en wordt

tot op heden elke veertien dagen door drie telploegen van 2 tot 3 personen geteld. De gebieden waar geteld wordt zijn: "Noordpolder te Veld", "Zuidpolder te Veld" en "Oostermeent". Deze laatste polder is sinds 1984 als telgebied toegevoegd en met het vergelijken van de resultaten is daar rekening mee gehouden. Met deze uitgave zijn er in totaal 18 jaar tellingen beschreven, terwijl we inmiddels in het 22e teljaar zijn. Door deze lange aanéengesloten tellingen worden zij zo langzamerhand uniek in ornithologisch Nederland. De eerste tellingen vonden vanaf 1973 plaats, omdat er weinig gegevens bekend waren en er plannen ontwikkeld werden om een ruilverkaveling uit te voeren. Dat het begin van de ruilverkaveling nog tot 1990 moest wacht

ten, blijkt niet alleen aan de modernisering van de landbouwmethoden, maar ook van de Nederlandse taal te liggen. "Ruilverkaveling" is "Landinrichting" geworden en de vogels in de westelijke Eempolders zijn in 1990 in de landinrichting terecht gekomen met naar verwachting positieve, alswel negatieve gevolgen.

Van de dertien uitgebreid beschreven weidevogels, zijn de Zomertaling, Wintertaling en de Graspieper konstant gebleven. De Kievit, Scholekster en de Grutto zijn wat toegenomen. De Watersnip blijft in aantal gelijk, maar geeft een verschuiving van de voorjaars- naar de najaarstrek. De Kemphaan is sinds 1988 geen broedvogel meer in de Eempolders en ook de

Slobeend broedt er niet meer. De Wulp en Tureluur zijn afgenomen en de Veldleeuwerik zelfs dramatisch. Gelukkig gaat de Gele kwikstaart de positieve kant uit, maar de aantallen van de jaren vijftig worden bij lange na niet meer gehaald. Van 97 soorten is een korte beschrijving gemaakt en er is een lijst van incidentele waarnemingen.

Omdat er elke 14 dagen geteld wordt, zijn er 26 tellingen per jaar en de tabellen zijn ook zo opgebouwd.

In 1988 was er op 31 december ook een 27e teldag, deze is vanwege de zuiverheid van de aantallen buiten de tabellen gehouden. Echter, deze teldag heeft wel één heel bijzondere waarneming opgeleverd van 1 Pimpelmees.

Aktie voor nieuwbouw Vogelasiel Het Gooi

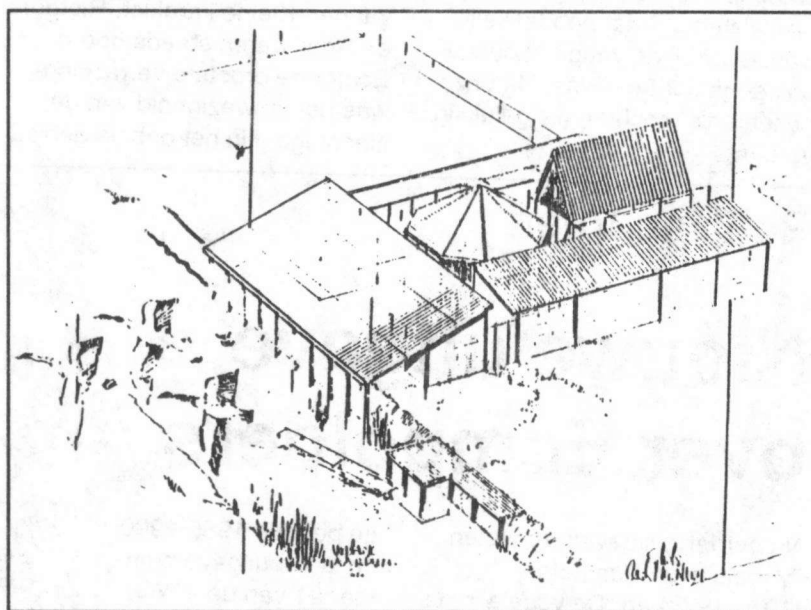
De Stichting Vogelasiel Het Gooi is een eenmalige financiële actie gestart om de nieuwbouw van het asiel bij de Stadskwekerij in Naarden aan de Burg. Visserlaan te kunnen bekostigen. In de vorige Korhaan hebben wij u al uitvoerig geïnformeerd over die nieuwbouwplannen. Naar aanleiding van dit stuk meldde zich een lid van onze vogelwerkgroep aan, die als vrijwilliger in het vogelasiel gaat meehelpen en zodoende tevens het contact tussen asiel en vogelwerkgroep zal versterken.

Direct na de zomervakantie gaat de eerste schep de grond in voor de nieuwbouw. Als alles meezit is het nieuwe regionale opvangcentrum voor vogels dan nog eind dit jaar klaar.

De stichtingskosten zijn begroot op 400.000 gulden. Hiervan komt het bestuur van de Stichting Vogelasiel Het Gooi op dit moment nog ongeveer 150.000 gulden tekort. Het bestuur vraagt

dan ook steun. Het bankrekeningnummer van het Vogelasiel is 65.84.13.325 van

de ING-bank, Landstraat 128 te Bussum, postgironummer 42223.

Zo moet het Vogelasiel het Gooi, gelegen aan de Karnemelksloot in Naarden, er eind dit jaar uitzien. Met moderne volieres, een ruimte om vogels te verzorgen en centraal een educatief centrum, waar geïnteresseerden informatie krijgen over het werk van het asiel.

Rob Kloosterman

Nieuws van de subgroep natuurbescherming

Uitbreiding subgroep

Hoera, wij hebben meer leden! Freek Beffers en Gert Jan Knoet zijn bereid gevonden tot de subgroep toe te treden. Wij zijn nu met vier man. Helaas telt onze groep nog geen vrouwelijke natuurbeschermers! Wie volgt? Er is zoveel te doen: Jacht- en stroperijbeperking, knobbelzwanenproject, biotoopbescherming, samenwerking agrariërs/VWG, voorlichting overheden, teveel om op te noemen. Ons streven is dat aan het eind van dit jaar minstens 2 procent van onze 500 leden aan dit werk deelneemt!

Jacht langs de kust van Muiden-Muiderberg

De problematiek en vorige acties hebben wij uitvoerig in vorige Korhaan beschreven. Medio februari heeft overleg plaats gevonden tussen de VWG, het KNJV (Kon.Ned.Jagers Ver.) en de WBE (Wildbeheereenheid) Vechtstreek en IJmeer. Voor de VWG waren aanwezig Rob Kole en Rob Kloosterman. Zij werden ondersteund door Peter Pover van de Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland. Als vervolg op deze onderhandelingen heeft medio april j.l. een gesprek plaats gevonden tussen het NBLF (min.van LNV) te Haarlem, de VWG en de WBE. Uit dit gesprek is een voorstel gekomen waarin alle partijen elkaar konden vinden. Dit voorstel is naar Domeinen, de uiteindelijke verhuurder van het jachtrecht, gezonden. Wij wachten nu hun reactie af.

Informatiebijeenkomst plan "Beperking Knobbelzwanen-afschot"

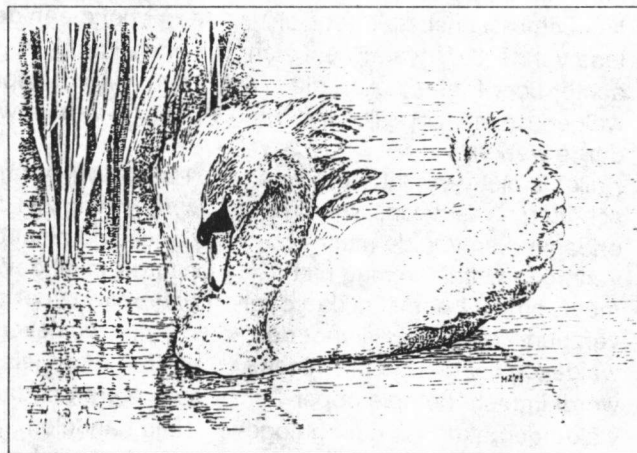
Zoals aangekondigd in de Korhaan nr. 2 j.l. heeft het bestuur op 24 mei een informatiebijeenkomst voor leden georganiseerd in Kasteel Groeneveld. Reacties van binnen en buiten de vereniging, waaronder enige schriftelijke en scherp afkeurende, waren hiertoe de aanleiding. Vijf geïnteresseerden, allen leden, bezochten de avond waarop het bestuur zijn overwegingen verduidelijkte.

In tegenstelling tot die in de schriftelijke reacties, (waarvan de auteurs helaas op de avond afwezig waren) bleken de gestelde vragen meestal van praktische aard. In het algemeen bleek dat de vragenstellers zich konden vinden in de gegeven uitleg. Een der aanwezigen had het beter gevonden indien een en ander was aangepakt via de Commissaris der Koningin (CdK) en niet de Wildbeheereenheid (WBE). Deze moet toch de vergunningen H afgeven voor

het schieten en eventueel eieren rapen van de beschermde Knobbelzwanen. In de praktijk blijkt echter dat de CdK zich voor de praktische uitvoering van het be-

leid verlaat op het NBLF (Min.van LNV), welke afdeling hem daarbij verregaand adviseert. In Noord-Holland betekent dit dat ca. 20 schutters wegens de vele klachten in onze provincie een soort permanente vergunning H bezitten. Iedereen is hier tevreden mee behalve dan diegenen, waaronder wij uiteraard, die voor het welzijn van de Zwaan pleiten. Juist met behulp en advies van de WBE en de betreffende zwanenschutter(s) blijkt het mogelijk dit project zowel fysiek als legaal aan te pakken. Goodwill en begrip kweken, ja het klinkt paradoxaal in dit verband, bij boeren, jagers en overheid is onontbeerlijk. Want laten wij niet vergeten: een dier is mooi en aardig zo lang het ons niet in de weg zit. Dan keert de wet zich tegen hem, beschermd of niet, en moet hij de pijp uit wanneer de verantwoordelijken dat nodig vinden. En dat is precies ons probleem.

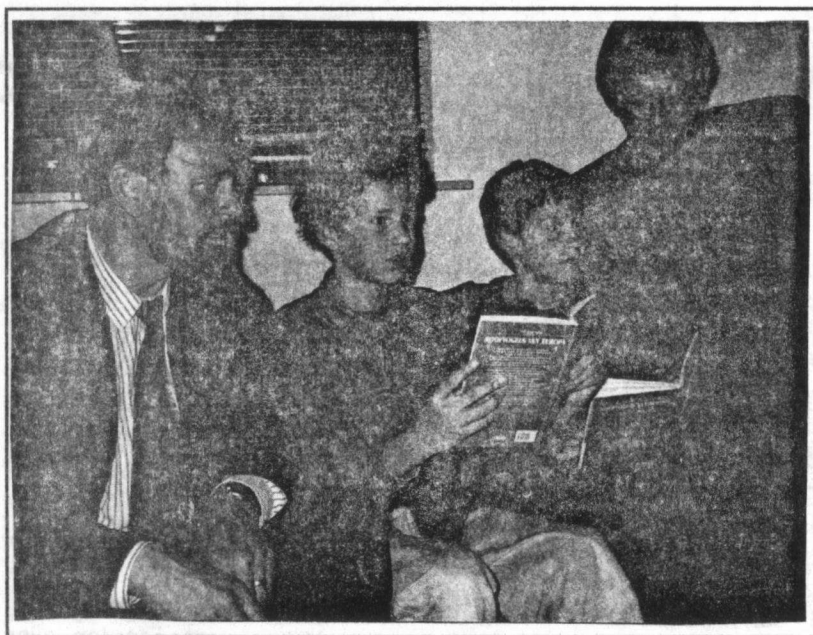
Knobbelzwaan

Jongeren stellen roofvogelvervolgning aan de kaak

Begin juni j.l. werden wij opgeschrikt door weer een geval van roofvogelvervolgning in het Gooi. Ditmaal trof het een buizerd-familie in het Bosje van Six te Blaricum. De berk waarin het nest zat werd door een onverlaat omgezaagd. De ravage werd na terugkomst van vakantie ontdekt door twee jeugdige vogelaars, Thijs van Doren (12) en Thomas Dekker (11). De twee hadden het buizerdpaar al enige tijd gevolgd bij hun broedactiviteiten. Ontsteld schreven zij een brief naar De Gooi- en Eemlander, waarna verslaggeefster Pine Berg er een stukje aan wijdde. Tevens maakten de jonge natuurliefhebbers er een reportage van in hun blad "De Groene Wereld".

Om hun verdriet enigszins te verzachten togen Rob Kole, Rob Kloosterman en Jaap Taapken richting Blaricum en overhandigden de jongens namens de Vogelwerkgroep elk een roofvogelgids. Zij krijgen ook een

Thomas Dekker en Thijs van Doren bekijken hun roofvogelboek samen met Rob Kole (l) en Rob Kloosterman (r).

abonnement op de Korhaan, wij op hun blad. De Gooi- en Eemlander zorgde voor de benodigde publiciteit met foto en onze oproep aan het pu-

bliek toch vooral aangifte van dergelijke zaken te doen bij de politie. (Zie ook ons artikel over de politie elders in deze Korhaan).

Gemeente Soest steunt weidevogels via "burgerlijke ongehoorzaamheid"

Het is zeldzaam, maar het gebeurt: De gemeentelijke overheid steunt een actie van "burgerlijke ongehoorzaamheid", gericht tegen de voorschriften van de mestwetgeving van de rijksoverheid. Met dit opmerkelijke staaltje bestuurskunst stelt het College van B. & W. van Soest zich achter boer Pieter Kuijter, die weigert de mest op zijn land "onder te werken".

Kuijter is niet van plan de voorschriften na te leven, omdat het onderwerken van de mest - bovengronds uitrijden mag niet meer, omdat het milieu daardoor verzuurt - rampzalig is voor de weidevogels. Met de machines wordt immers de hele oppervlakte geraakt en is het onmogelijk om de nesten van weidevo-

gels (en jonge hazen) daarbij te ontwijken. Kuijter heeft verklaard zich voor deze "overtreding" van de wet desnoods voor de rechter te willen verantwoorden. Hij krijgt nu onomwonden bijval van het College van B. & W., dat onlangs een briefje aan de minister van Landbouw heeft gestuurd. Daarin wordt gepleit voor aanpassing van de wet.

"Hoewel wij normaal gesproken van mening zijn dat regelgeving opgevolgd dient te worden, kunnen we in dit geval alle begrip opbrengen voor die agrariërs die om hun weidevogelbestand te sparen de regels nogal ruim interpreteren of daarmee zelfs in strijd handelen", aldus het College. Het wijst erop dat initi-

atieven voor nestbeschermers in het verleden van harte zijn ondersteund en dat het de teeloorgang van de weidevogels in de Eempolders ook met lede ogen aanziet.

"Hoewel we beseffen dat hier sprake is van een gecompliceerd probleem, waarbij rekening moet worden gehouden met vele aspecten zoals natuur- en milieugevolgen, maar ook de handhaafbaarheid en praktische uitvoerbaarheid in de agrarische bedrijfsvoering, willen we toch met klem aandringen om spoedig met een aanpassing van de regelgeving te komen" aldus B. & W. aan de minister.

Uit: Soester Courant, 4 mei 1993.

In de vorige Korhaan meldden wij al dat de subgroep Natuurbescherming een bezorgde brief heeft gestuurd naar de korpsbeheerder van de politie Gooi en Vechtstreek over de opheffing van de veldpolitie. In deze Korhaan reageert Dik Beker, milieucoördinator bij de politie Gooi en Vechtstreek. Hij onderstreept het belang van aangifte doen van milieuovertredingen.

Dik Beker

Politie Gooi en Vecht vraagt om aangifte van milieudelicten

Wat doe je als je ontdekt dat er ergens onrecht wordt aangedaan, overtredingen worden gepleegd, de wet aan de laars wordt gelapt?

Je gaat naar de politie en vertelt je verhaal. Of je doet aangifte van een strafbaar feit.

Of je maakt je kwaad en doet niets, want de politie doet toch ook niets. Dat laatste kan door eerdere ervaringen begrijpelijk zijn, maar is niet juist en kan dus een gemiste kans op een oplossing betekenen. En dat zijn vaak heel reële zaken.

De politie is de overheidsinstantie die bij uitstek zorgdraagt voor de wetshandhaving. De politie heeft door die taak vele werkzaamheden. Door de veelheid van werkzaamheden is de politie genoodzaakt om prioriteiten te stellen. Een moordzaak gaat voor een aanrijding. Een ernstige aanrijding gaat voor een klacht over geluidsoverlast. Duidelijk. En dan komt u bij die politie met een voor u brandende klacht over het milieu. U begrijpt het al.

De politie moest de afgelopen jaren meer aandacht gaan besteden aan de milieuhandhaving. Een groot aantal politieagenten is daarvoor inmiddels opgeleid. Zij verrichten

deze handhaving naast de andere werkzaamheden. Ter ondersteuning en als eigen taak zijn tevens enige collega's fulltime met de milieuhandhaving belast. Milieu komt daarbij niet meer ergens onderaan de prioriteitenlijst, doch is een volwaardige politietaak.

Voor klachten en aangiften over het milieu, zoals verontreinigingen, illegale bedrijven, overtredingen Vogelwet, Jachtwet, Visserijwet e.d. kunt u bij de politie terecht.

De politie in de Gooi en Vechtstreek is geregionaliseerd. Dat betekent dat er geen afzonderlijke korpsen Gemeentepolitie en groepen Rijkspolitie meer bestaan zoals voorheen. De elf gemeenten in de regio Gooi en Vechtstreek vallen nu onder de zorg van één politieregio Gooi en Vechtstreek. Voor een goede bedrijfsvoering is deze regio verdeeld in basiseenheden. Voor aangiften, klachten over geluidshinder en ook voor milieuzaken kunt u nu bij zo'n basiseenheid terecht.

Deze basiseenheden zijn:

- voor de gemeenten Bussum en Naarden: de basiseenheid te Bussum (02159-76666)
- voor de gemeenten Huizen, Laren, Blaricum: de basis-

eenheid te Huizen (02152-49777)

- voor de gemeenten Hilversum en Loosdrecht: de basiseenheden te Hilversum (035-222222)
- voor de gemeenten 's-Graveland, Nederhorst den Berg, Muiden en Weesp: de basiseenheid te Weesp (02940-80202)

Verder kent het korps een Regio Bureau Milieu. De twee milieucoördinatoren van dit bureau zijn o.a. belast met het opstellen van jaarplannen, doch ook met het verlenen van ondersteuning aan de basiseenheden en het geven van voorlichting. Dit laatste zowel intern als extern. Het bureau is gevestigd te Laren en tijdens kantooruren bereikbaar op telefoonnummer 02153-16080.

Wat ik met dit verhaal wil zeggen: Schroom niet bij reële klachten of geconstateerde overtredingen contact te zoeken met de politie in uw basiseenheid. Ik weet dat naar uw gevoel niet altijd die tijd en aandacht gegeven zal worden die u verwachtte. Bedenk, dat ook nog niet iedere politiemans/vrouw het milieu tussen de oren heeft en dat men regelmatig met andere, ook belangrijke of emotionele zaken

bezig is waardoor de aandacht niet optimaal lijkt.

Tenslotte. Van overtredingen tegen u gepleegd kunt u aangifte doen, waarna onderzoek volgt. Indien u een overtreding constateert en de politie moet geheel op uw waarnemingen afgaan en kan zelf geen bewijs aanleveren, geldt de stelregel: één getuige is geen getuige. In dit soort omstandigheden zal de politie en later dus de rechter, twee getuigen moeten hebben of andere omstandigheden die als bewijs kunnen worden gebruikt. Hierbij kan worden gedacht aan duidelijke (vinger)sporen. Heeft u nog vragen, neem dan gerust contact op met een milieucontroleur in uw basis-eenheid of met het Regio Bureau Milieu.

Rob Kloosterman van onze subgroep Natuurbescherming voegt hier het volgende aan toe:

Naar aanleiding van onze brief over de veldpolitie, heeft de korpschef van het regionaal bureau Milieu te Laren nader naar onze ongerustheid en bereidheid tot meedenken geïnformeerd. Inmiddels hebben wij overleg gepleegd met dit bureau en duidelijkheid gekregen over de situatie. Duidelijk is, maar dat wisten wij al, dat de controle op naleving van de groene wetten op een erg laag pitje staat. Meestal komt milieu-controle neer op het controleren van het z.g. grijze milieu, d.w.z. afvalstort, chemische verontreiniging, mest, etc. De politie toont echter duidelijk de intentie de belangen van het in het wild levende dier een bedeutend hogere prioriteit te willen geven. Dit zal vooralsnog projectmatig gebeuren. Belangrijk is echter dat de politiemensen grondig geschoold worden op dit gebied en vooral gemotiveerd.

Wat kunnen wij als Vogelwerkgroep doen?

Vooraf het publiek stimuleren om op te letten en mishandeling van dieren of hun leefmilieu te melden of aangifte te doen bij de politie. Hierbij gaan de gedachten uit naar omgezaagde nestbomen (roofvogels), verbrande zwanenesten, stroperij, vandalisme, ernstige verstoring, het vangen van (zang)vogels, onnodig lawaai, e.d.

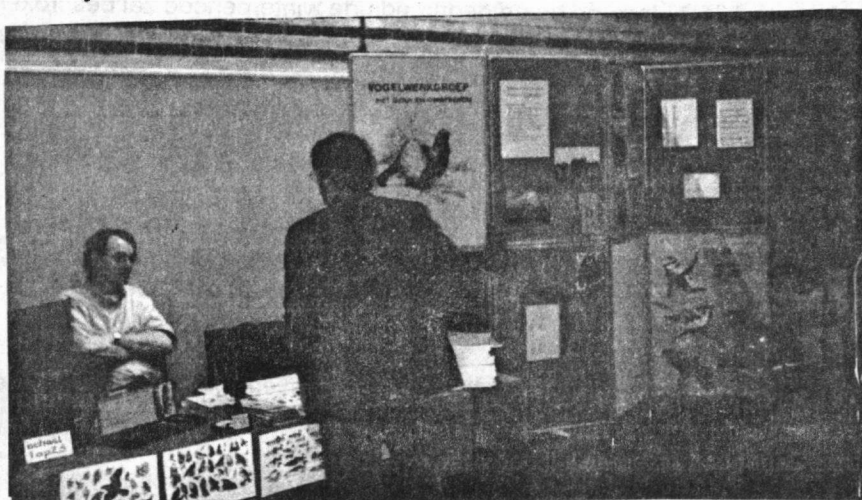
Over een half jaar gaat de VWG samen met het regionaal bureau Milieu de meldingen van het publiek evalueren, trends herkennen en bezien wat de politie wel en niet heeft kunnen doen met de meldingen. Ter stimulering zullen wij vast een artikel schrijven in de regionale politie-korpskrant.

Witte kwikstaart

Er zijn dagen dat leden van onze **VWG timmert aan de weg** presentatiewand opgezet. Desondanks trokken toch vele duizenden

geïnteresseerden langs ons kraampje. Ze konden er onder meer naar echte vogels kijken, omdat we vanuit ons kraampje op Boekesteyn een mooi uitzicht hadden op een grote groep rustende vogels met o.a.

Jelle Harder zit naast de nieuwe presentatiewand in de Beurs van Berlage.

De nieuwe presentatiewand is samengesteld door Marceline van de Water en Bertus van der Brink. De wand bestaat uit een groot aantal losse panelen van 70 bij 100 cm. Binnen enkele minuten is het mogelijk hiervan een geheel te maken van twee bij drie meter. De panelen kunnen worden opgeborgen in een stevige draagtas en zijn licht van gewicht.

Op de panelen kan wisselende informatie bevestigd worden. Centraal staat het logo van de vwg: een grote Korhaan, uitge-

voerd in de bekende gele kleur van ons blad.

De afgelopen maanden is de presentatiewand al bij enkele grote milieu-evenementen te zien geweest. Op 23 april stonden we op het Noordhollandse milieufestival in de Beurs van Berlage in Amsterdam en op 4 en 5 juni waren we zowel bij het jubileum van Vroege Vogels in 's-Graveland als op kasteel Sijpesteijn in Loosdrecht. Omdat het weer tijdens het Vroege Vogelsjubileum nogal tegenviel, werd niet de gehele

Bergeend, Scholekster en Nijlgans.

Uiteraard zijn dergelijke bijeenkomsten niet alleen geschikt voor de promotie van onze vogelwerkgroep, maar ook vaak aardig voor de verenigingskas, omdat er altijd wel wat boeken, tijdschriften of andere zaken verkocht kunnen worden.

Wie ideeën heeft voor de verdere verbetering van de presentatiewand of misschien zelf materiaal beschikbaar heeft, kan contact opnemen met Marceline van de Water, tel. 02152-65553.

PROGRAMMA

Zaterdag 10 september: Ochtend-wandelexcursie Bergse Pad en Dammerkade o.l.v. Johan van Galen Last.

Vertrek om 7.00 uur vanaf het parkeerterrein bij de R.K.Kerk aan het Stichts End in Ankeveen.

Dinsdag 13 september: Najaarsvergadering van de subgroep Avifauna. Om 19.30 is de Oranjerie open en staat de koffie klaar. Om 20.00 uur begint de vergadering.

Zaterdag 24 september: "Open Huis" bij het Goois Natuur Reservaat van 10.00 tot 16.00 uur in 'De Zanderij', de nieuwe lokatie van het GNR aan de Nieuwe Meentweg no 2 in Hilversum. De medewerkers van het GNR zullen u laten zien waarmee zij zich bezig houden. Daarbij horen ook demonstraties en presentaties.

Donderdag 29 september: (Dus niet op 22 september, zoals in de vorige Korhaan stond). Lezing door de heer K. van Dijk: De Knobelzwaan, het hele jaar door.

Klaas van Dijk heeft in Limosa gepubliceerd over ruien en ringonderzoek van de Knobbelzwaan in het IJsselmeergebied.

De Knobbelzwaan in de broedtijd, tijdens de rui en gedurende de winterperiode zal besproken worden. De lezing wordt gehouden in de Goede Herderkerk aan de Simon Stevinweg, hoek Lieven de Keylaan te Hilversum.

Aanvang 20.00 uur.

Dinsdag 4 oktober begint de nieuwe najaars-cursus "Vogels herkennen". Nadere informatie in de volgende Korhaan.

7, 8 en 9 oktober: Najaarsweekend Schiermonnikoog.

Dit weekend kan alleen doorgang vinden als er voldoende aanmeldingen zijn. Geef u dus zo snel mogelijk schriftelijk op bij Joke van Velsen.

Dinsdag 11 oktober: Werk-contactavond. Om 19.45 uur is de Oranjerie van Kasteel Groeneveld open. Het programma komt in de volgende Korhaan.

Zaterdag 22 oktober: S.V.N.dag - Noordhollandse Vogeldag. Ieder lid is welkom. Plaats en programma komt in de volgende Korhaan.

Donderdag 27 oktober: Lezing door de heer G.C.Boere: Vogelexpedities naar Taimyr en de Lena Delta. Gerard Boere is verbonden aan het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, afdeling Internationaal Natuurbeheer. Hij heeft enkele expedities gemaakt naar Noord Siberië (het schiereiland Taimyr en de Lena Delta). Veel van onze wintergasten hebben hun broedgebied in bovengenoemd gebied. Met name de Steenloper, Kanoetstrandloper, Kleine strandloper, Zilverplevier, Morinelplevier, Kolgans en Rotgans.

De lezing wordt gehouden in de Goede Herderkerk aan de Simon Stevinweg, hoek Lieven de Keylaan te Hilversum.

Aanvang 20.00 uur.

Zondag 6 november: Ochtend-wandelexcursie Arkemheense/Putterpolder. Gevraagd worden Rob Kole en Maarten Klomps om deze excursie te leiden.

Vertrek om 7.30 uur vanaf het Oosterspoorplein in Hilversum (achterkant Centraal station).

Dinsdag 8 november: Werk-contactavond in de Oranjerie van Kasteel Groeneveld. Het programma komt in de volgende Korhaan.

Donderdag 24 november: Lezing door de heer O.Moedt: Grutto en andere weidevogels in de Zaanstreek.

Oene Moedt is een zeer ervaren veldornitholoog en lid van de Vogelwacht "Zaanstreek". Hij heeft samen met Brinkkemper het boek "Kijken naar weidevogels" gepubliceerd.

Het accent van de lezing ligt op het gedrag van de Grutto, maar ook andere weidevogels zullen besproken worden. Verschillende grutto-projecten in de Zaanstreek komen aan de orde.

De lezing wordt gehouden in de Goede Herderkerk aan de Simon Stevinweg, hoek Lieven de Keylaan te Hilversum.

Aanvang 20.00 uur.

Zaterdag 26 november: Wandel/fietsexcursie Nationaal Park De Hoge Veluwe, o.l.v. Dick Jonkers. Toegangsprijs wordt nog nagegaan.

Vertrek om 7.00 uur vanaf het Oosterspoorplein in Hilversum. We zijn in de loop van de middag weer terug.

Zaterdag 10 december: SOVON-DAG in Nijmegen.

DEELNEMERS AAN DE EXCURSIES WORDT DRINGEND VERZOCHT OM BIJ ALLE EXCURSIES VOOR DE AANGEGEVEN TIJD AANWEZIG TE ZIJN, ZODAT OP TIJD VERTROKKEN KAN WORDEN.

Voor de goede orde wijzen wij er op dat de in het programma aangekondigde excursies, tenzij uitdrukkelijk anders vermeld, in principe uitsluitend bedoeld zijn voor leden en huisgenoot-leden van de VWG. U wordt dringend verzocht naar deze excursies geen kleine kinderen en geen honden mee te nemen. Dit geldt uiteraard ook voor de weekenden.

MUTATIES LEDENBESTAND

Nieuwe leden:

Mw.A.Aalmoes-Wetser	Gladiolusstr. 9	1215 CE Hilversum	035-236753
Mw.C.Alden	Jhr.v.Sypensteynln 31	1231 XL Loosdrecht	02158-21247
Mw.I.C.W.v.Andel	K.Singel 16	1402 SJ Bussum	02159-10562
G.W.Bieshaar	Zevenenderdrift 16	1251 RC Laren	02153-11002
P.Bogaers	Barbaragaarde 3	1403 JK Bussum	02159-35209
R.J.Borgstede	Wandelmeent 24	1218 CN Hilversum	02159-34865
Mw.J.M.Jongmans	idem (hsgen)		
Mw.J.Boogaard	Hobbemastraat 12	3817 PS Amersfoort	033-618718
A.J.Borra	Schietspoel 31	1251 XT Laren	02153-87485
Mw.Broekman	Merino 1	1273 JE Huizen	02152-69715
T.v.d.Doren/T.Dekker	p/a O.Renbaan 12	1261 VT Blaricum	
F.J.During	Klaproos 23	3755 HW Eemnes	02153-10902
Gem.Weesp, afd.Groenvoorz., P.Zevering	Postbus 5099	1380 GB Weesp	02940-76335
A.van Gijn	Vingerhoedskruid 20	3621 TN Breukelen	03462-61245
Y.H.v.d.Goot	't Erf 20	1261 NB Blaricum	02152-62730
L. de Groot	Spoorlaan 17	3633 ES Vreeland	02943-2734
A.C. 't Hart	A.Reynvaanlaan 3	7334 DN Apeldoorn	055-422357
B.Heeringa	A.Tasmanlaan 119	3742 PT Baarn	
Mw.L.H.Hekking	C.v.d.Lindenlaan 14	1412 BZ Naarden	02159-40032
R.de Jongkheere	Kastanjelaan 6	1214 LH Hilversum	035-281589
G.A.v.Klaveren	Peppelhof 3	1241 VS Kortenhoef	035-560252
A.K.Klijnman	Koekoeklaan 31	1403 EB Bussum	02159-18433
C.Labeur	Bisschopswater 9	3621 WV Breukelen	03462-62621
Mw.G.M.Meedendorp	Jhr.Huydecoperstr.11	1393 NV Nigtevecht	02945-3205
Mw.G.H.E.Meuwisen-Leurs	Rozenlaantje 3	1251 BW Laren	02153-82625
P.Mes	Zonnedaauw 6	1251 TH Laren	02153-10253
J.H.Musch	Ekelshoek 13	1261 TT Blaricum	02153-87390
Mw.M.Papenburg	Prof.Fockema Andreaaln 55	3741 EK Baarn	02154-18695
G.Roselaar	Brinklaan 6	1251 JZ Laren	02153-86911
C.J.Sjobbema	Nieuwstraat 8	3743 BL Baarn	02154-20215
H.L.S.Sterk	Dellingtonstr. 6	1311 SE Almere	036-5362912
P.M.Trampé	Talmastraat 19	1272 GZ Huizen	02152-51825
Mw.A.Tuynman	Hilvertsweg 268	1214 JP Hilversum	035-233231
D.Vlaanderen	Reehorst 3	3772 RA Barneveld	03420-13450
P.Volkersz	Bastionweg 109	1383 JC Weesp	02940-14908
Mw.E.van Vuure	Laarderweg 125	1403 RG Bussum	02159-34923
G.Weil	Kastanjelaan 9	1214 LE Hilversum	035-241078
Mw.A.M.Edelman	idem (huisgen.)		

Adreswijzigingen:

Mw.A.Berkeljon	Stephensonlaan 8	1221 NW Hilversum	
W.Heldoom	Chico Mendesring 60	3315 MA Dordrecht	
IVN Afd. 't Gooi, Derek Laout	Plaggeweg 271	1406 SL Bussum	02159-38377
R.Rense	Elzenlaan 40	1214 KM Hilversum	

Bedankt:

R.B.G.Magielsen Huizen

Overleden:

Coby Westeneng Naarden

ONTVANGEN LITERATUUR

Samenstelling: Leny Reddingius

Boomblad, IBN-DLO, jrg 6 no 2, april 1994:

Grote moerasvogels hebben weinig kansen - Bever krijgt vaste voet aan Nederlandse grond - Vitaliteit eiken in duin-gebied slecht.

Boomblad, idem, jrg 6 no 3, juni 1994:
Boomkikker doet mee in landinrichtingsplannen - Actieve bestrijding lepeziekte noodzakelijk - Intensief landgebruik maakt herstel beekdalen moeilijk.

Debakel, NJN Distrikt 6, jrg 18 no 3, april 1994.

Dutch Birding, Dutch Birding Association, jrg 16 no 1, 1994:
Field identification of Dunn's Bar-tailed Desert and Desert larks - Siberische Sprinkhaanzanger bij Castricum in oktober 1991 - Bairds Strandloper bij Julianadorp in juli-augustus 1993.

Fits, VWG Zuid-Kennemerland, jrg 30 no 1, 1994:
Broedvogels van de Haarlemmermeer en Houtrakpolder in 1993 - Slaapplaats van IJmuidense Aalscholvers nader bekeken - Populatie-ontwikkeling van Buizerd, Havik en Wespandief in een deel van Zuid-Kennemerland sinds 1977 - Broedvogelinventarisatie, nestbescherming en andere ontwikkelingen in de Hekslootpolder in 1993 - Hoe gaat het met de Kerkuil?

De Gierzwaluw, VWG Amsterdam, jrg 32 no 1, 1994:
Jonge Futen ondanks plezierbootjes - Gierzwaluwen in Amsterdam - Verslag van 12 jaar broedvogelonderzoek bij Halfweg - Gierzwaluwen? Je raakt altijd de tel kwijt.

De Graspleper, Samenwerkende VWG's N.H., jrg 14 no 1, maart 1994:
Verslag van de Noordhollandse vogeltrek-dag op 10 oktober 1993 - SVN Veld-leeuwerik-onderzoek. Voorlopig verslag 1993 - Ganzen en helikopters in de Wieringermeer - Weidevogelbescherming door vrijwilligers en boeren in Noord-Holland.

De Grauwe Gans, Stichting Vogel- en Natuurwacht Zuid-Flevoland, jrg 10 no 1, 1994:
Ringverslag Kromslootpark 1993 - Tuin-waarnemingen winter '93-'94 - Avifauna in Flevoland; waarnemingen medio oktober tot januari - Kleedherkenning bij de Buizerd - Inventarisatie Hannie Schaftpark.

De Groene Hollander, Stichting Vrijw. Natuur- en Landschapsbeheer N.H., jrg 11 no 28, juni 1994:
Kever kraakt 'klutenplan' bij Camperduin - Studiedag Gooise Ecologische Infrastructuur - Het Ringslootkadeproject - Smientenbeleid en weidevogels - Blauw-graslanden in Noord-Holland?

De Grutter, Vogelbeschermingswacht Zaanstreek, jrg 18 no 2, april 1994:
Jaarverslag 1993 - Nieuwe Flora- en Faunawet: Gabor heeft lak aan uitspraken Tweede Kamer - Een triest verhaal: Overzicht bezette Huiszwaluwnesten in de Zaanstreek van 1974-1993.

De Kleine Ratelaar, IVN Gooi e.o., jrg 16 no 2, april 1994.

De Korhaan, jrg 22 no 1, januari 1994 [Dit is niet onze Korhaan, maar het kwartaalblad van de Belgische Vereniging voor Vogel- en Natuurstudie "De Wielewaal", afdeling "De Noorderkempen" (zie 'onze' Korhaan van februari j.l.)]:
De Boerenzwaluw op "den Ertbrand" te Putte - Vogels op Horendonk: periode 1989-1993, deel 1.

De Korhaan, jrg 22 no 2, april 1994:
Wilde eend - Gierzwaluw - Ringwerk: jaar-overzicht 1993 - Vogels op Horendonk: periode 1989-1993, deel 2.

De Krulbek, Vogelwacht Utrecht, jrg 37 no 2, april 1994:
Voorkomen van de IJslandse Grutto in de provincie Utrecht - Dwergganzen in de provincie Utrecht - Fenologie 1993.

Limosa, NOU/SOVON, jrg 67 no 1, 1994:
Brandganzen als broedvogel in het Deltagebied - Invasie van Roodpootvalk in het voorjaar van 1992: grootste invasie van deze soort in Nederland - De broedvogels van het Volkerak-Zoommeer in de eerste vijf jaar na de afsluiting - Inhoud van jaargang no 66 (1993) - Verstoring van watervogels door scheepvaart op Ketelmeer en IJsselmeer.

Mens en Natuur, IVN, jrg 45 no 2, zomer 1994:
De toestand van de natuur in 1994: niet rooskleurig.

De Mourik, VWG Rijk van Nijmegen, jrg 20 no 1, 1994:
Nieuwsbrief Kerkuilwerkgroep Betuwe-Oost 1993 - Vogels van de Oude Waal: watervogeltellingen in de winter 1986-1987.

Natuur en Milieu, Stichting Natuur en Milieu, jrg 18 no 4, april 1994:
Nederland krijgt veel huiswerk door ambitieuze Europese richtlijn voor natuurbescherming: De Ecologische Unie.

Natuur en Milieu, jrg 18 no 5, mei 1994:
Op zoek naar de groenste partij van Nederland - Nederland en de natuur in de wereld.

Natuur nabij, IVN Eemland, jrg 22 no 2, maart/april 1994.

Noordhollandse Landschap, Stichting Het Noordhollandse Landschap, jrg 21 no 2, juni 1994:
Noordhollandse Landschap nieuwe beheerder van het Balgzand - Hulp voor de martens van de Noordhollandse polder - Voor het duinkonijn duurde echte waarde-ring acht eeuwen - De middeleeuwen herleven in het Ilperveld.

De Steenloper, VWG Den Helder, jrg 12 no 63, mei 1994:
Overzicht van de waargenomen vogelsoorten sinds de oprichting van de VWG Den Helder e.o. op 12 februari 1982 - Cur-sus "Broedvogels inventariseren" en 10 jaar inventarisatie in Mariëndal - Broedvogelinventarisatie Botgat 1993.

De Tringiaan, VWG Schagen e.o., jrg 17 no 2, april 1994:
Koekoek - Stookolieslachtoffertellingen - Nederlandse plante- en dierenamen, deel XX.

Veld en Vitrine, Fries Natuurmuseum, no 123, juni 1994:
Noordse woelmuis gevonden bij braakballenonderzoek - Onderzoek naar geografische vormen van de Goudplevier.

Het Vogeljaar, Stichting Het Vogeljaar, jrg 42 no 2, april 1994:
Bedreigen mollusciden de stand van de Zanglijster? - De aalscholverkolonie in de Pot bij Noorden - Vogelzang - Kraamhulp en kindercrèches bij vogels - Versterking Oostvaardersdijk komt ook de natuur ten goede - Is het bieden van vervangende nestgelegenheid aan Gierzwaluwen zinvol? - Fosfaat goed voor vissers en vogels? - Goudplevier en Kleine goudplevier in West-Siberië en mogelijkheid tot vorming van hybriden.

Onze Waard, Natuur- en Vogelwacht De Alblasserwaard, jrg 25 no 1, februari 1994:
Jaarverslag 1993 - Resultaten Landelijke Vogeltdag 1993 - Kleinschalige natuur-

ontwikkeling; de wil, de hobbels en de praktijk - Vogeltrekellingen Kinderdijk 1993.

Onze Waard, jrg 25 no 2, Lentenummer 1994.

De Wijde Blik, Stichting Milieutijdschrift, jrg 10 no 4, maart 1994: Stobbenwal bij Anna's Hoeve nu al populair - Het weer in het Gooi - Verlangde Bergweg: langdradige soapserie.

De Wijde Blik, jrg 11 no 1, mei 1994: Landschap en natuur - Amfibieën en reptielen - Het Wijde Blik: de zandwinput - Rumoer rond een jachthaven - Natuurwaarden, motorboten en drinkwater.

HAANTJES

Rubriek voor niet-commerciële mededelingen van/aan Korhaanlezers

Eempolders

Bij de werkgroep Eempolders is een pakket beschikbaar met informatie over vogels die in dit gebied voorkomen en over de tellingen, die in dit gebied al vele jaren verricht worden. Deze tellingen zijn uitermate geschikt voor mensen die nog geen of weinig vogelkennis hebben en meer ervaring willen opdoen. Men gaat mee met ervaren tellers en vergroot zodoende de vogelkennis vanzelf.

Voor informatie bel of schrijf Rob van Veen, Hoflaan 17, 1241 XL Kortenhoef, tel. 035-563642.

Scholekster

Nogmaals de oproep om speciale aandacht te besteden aan de Scholekster in ons werkgebied. De Scholekster is gekozen tot Vogel van het Jaar 1994. Doel hiervan is meer informatie te verzamelen over deze vogel. Zowel in voorjaar als zomer zijn zij opvallend aanwezig. Let er eens op, vooral binnen de bebouwde kom, want ook daar kunnen zij voorkomen als broedvogel op bijvoorbeeld daken van flats. Maak er eens waarnemingskaartjes van! De waarnemingen kunnen worden opgestuurd naar het secretariaat, L. Mudde, Slauerhoffstraat 6, 1382 RR Weesp of alle andere bekende inleveradressen van waarnemingskaartjes.

Lepelaar

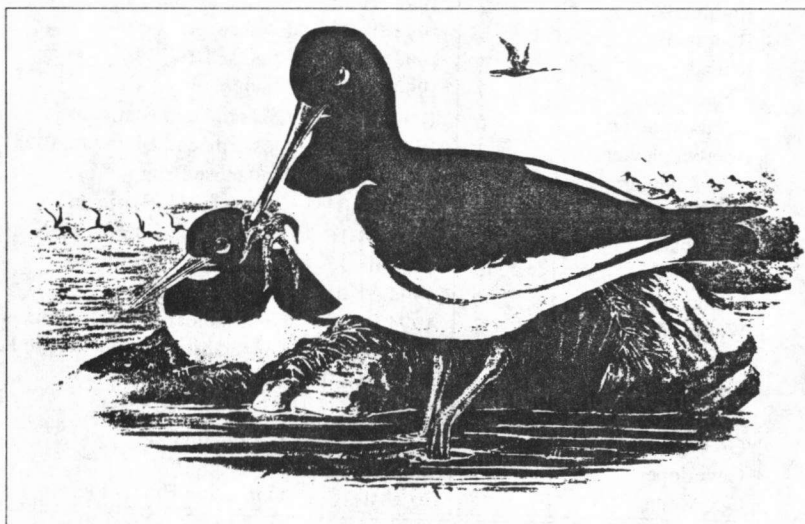
De heer J. Jonker, die onlangs een lezing voor ons verzorgde, vraagt een ieder die over de jaren 1990-1993 vroege voorjaarswaarnemingen heeft van de Lepelaar die aan hem door te geven. Hij is vooral op zoek naar waarnemingen uit gebieden (in heel Nederland) die niet in de afgelopen jaren intensief zijn onderzocht op Lepelaars.

De waarnemingen kunnen gestuurd worden naar Stichting Lepelaarsonderzoek, Knollendammerstraat 63, 1531 BB Wormer.

Westbroek

Net over de zuidgrens van ons werkgebied ligt het moeras de Westbroekse Zodden. Staatsbosbeheer heeft hier moerasbosvegetatie verwijderd en de oorspronkelijke petgaten weer uitgegraven. De Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging houdt hierover op 9 september in Westbroek een veldsymposium. Geïnteresseerden kunnen zien wat beheer en inrichting van het gebied heeft opgeleverd. Informatie bij J.H.H. Jonckers Nieboer, tel. 030-367820/522543.

Scholekster

Veldwaarnemingen

Waarnemingen Overzicht (1)				
Samengesteld door Laura Mudde				
Soort	Aantal	Datum	Plaats	Waarnemer
Kuifduiker	1	1994-02-23	Vaart in Huizen, t.o. de Bun	M.Doorneveld
Geoorde Fuut	1	1994-04-19	Klein Wasmeer, Hilversum	Joh.J.Frieswijk
Roerdomp	1	1994-04-22	Naardermeer	J.Brandjes
Grote Zilverreiger	1	1994-03-23	Nw.Keverdijkse Polder	J.Brandjes
Grote Zilverreiger	1	1994-04-15	Naarden, Over de A1 richting Naardermeer	J.van gastel
Purperreiger	1	1994-04-30	Bovenmeent, Hilversum	P.Schut
Purperreiger	1	1994-05-20	Aetsveldseppolder, (022)	A.M.v.d.Poel
Ooievaar	1	1994-04-19	Muiden, ongeringd exemplaar	J.Brandjes
Lepelaar	1	1994-06-08	Buhrmannlaan, Weesp	A.M.v.d.Poel
Kleine Zwaan	8	1994-02-23	Bijvanck, Blaricum	D.Jonkers
Kolgans	1	1994-03-31	Slikveld,Oost Stichtse Burg	J.van Gastel
Brandgans	1	1994-03-17	Naast Joodse Begraafplaats, Muiderberg	R.Th.Huizenga
Nijlgans	1	1994-03-23	Vestinggracht, Naarden	J.van gastel
Nijlgans	2	1994-04-16	Hoek Naarderstraat/Vestingpad, Naarden	D.Jonkers
Nijlgans	7	1994-06-05	Oude Amersfoortseweg, Hilversum	Fr. Hoes
Krakeend	6	1994-05-15	Omgeving Huizer Pier	A.C.Driessen
Krakeend	5	1994-05-22	Gooimeerkust, 400mtr O/n.Windmolens	R.Th.Huizenga
Wintertaling	2	1994-04-12	Haven van Huizen,ten westen van pier	H.Weenen
Zomertaling	1	1994-04-19	Naardermeer	F.C.Jager
Slobeend	2	1994-05-10	Maatpolder	A.Driessen/C.Maste
Nonnetje	2	1994-02-25	Singel Huizen, t.o. de Bun	H.Weenen
Grote Zaagbek	3	1994-02-23	Vaart in Huizen, t.o.de Bun	M.Doorneveld
Grote Zaagbek	5	1994-02-25	Singel Huizen, t.o. de Bun	H.Weenen
Wespendief	1	1994-04-16	Westerhei, Hilversum	J.Brandjes
Zeearend	1	1994-04-04	Boven Naarderstraat 170, Huizen	C.Holzenspices
Bruine Kiekendief	2	1994-04-04	Oostermeent, Blaricum	J.van Gastel
Bruine Kiekendief	1	1994-05-01	Naardermeer	P.Schut/J.Visser
Bruine Kiekendief	2	1994-05-15	Gooilust, Kortenhoef	M.Matthijssen/Echtg.
Havik	2	1994-02-08	Bijvanck, Stichtsebrug richting Z.W.	H.Weenen
Havik	1	1994-04-16	Keverdijkse Polder, Weesp b/Naardermeer	D.Jonkers
Sperwer	1	1994-04-16	Westhove, Huizen	J.van Gastel
Buizerd	7	1994-03-10	Baarn	M.P.& W.Kruseman
Boomvalk	2	1994-05-13	Bijvanck, Blaricum	D.Jonkers
Boomvalk	1	1994-05-23	Eembrugge	D.Jonkers/M.de Graaf
Kluut	1	1994-04-15	Stichtse Brug	H.Weenen
Kluut	7	1994-05-10	Maatpolder	A.Driessen/C.Maste
Bontbekplevier	6	1994-03-04	Oostermeent, Blaricum	J.van Gastel
Bontbekplevier	1	1994-03-20	Oostermeent, Blaricum, (058)	A.C.Driessen
Strandplevier	6	1994-04-19	Hollandse Brug	E.Vasseur/J.Brandjes
Goudplevier	2000	1994-03-04	Oostermeent, Blaricum	J.van Gastel
Kemphaan	2	1994-04-16	Zanddijk Naardermeent, Naarden	D.Jonkers
Kemphaan	15	1994-04-28	4e Kwadrant, Blaricum	H.Weenen
Watersnip	6	1994-01-01	Stichtse Brug	H.Weenen
Watersnip	1	1994-04-08	Noordpolder te Veld, Eemnes	J.van Gastel
Watersnip	1	1994-05-20	Binnendijkse,Overscheense Polder (010)	A.M.v.d.Poel
Regenwulp	32	1994-04-20	Centrum, Hilversum	N.& B. Dwars
Regenwulp	6	1994-04-20	Hilversumse Meent	J.Brandjes
Groenpootruiter	1	1994-04-25	Dammerkade	J.Brandjes
Oeverloper	2	1994-05-03	Huizerpier	H.Weenen
Oeverloper	2	1994-05-15	Omgeving Huizer Pier	A.C.Driessen

Veldwaarnemingen

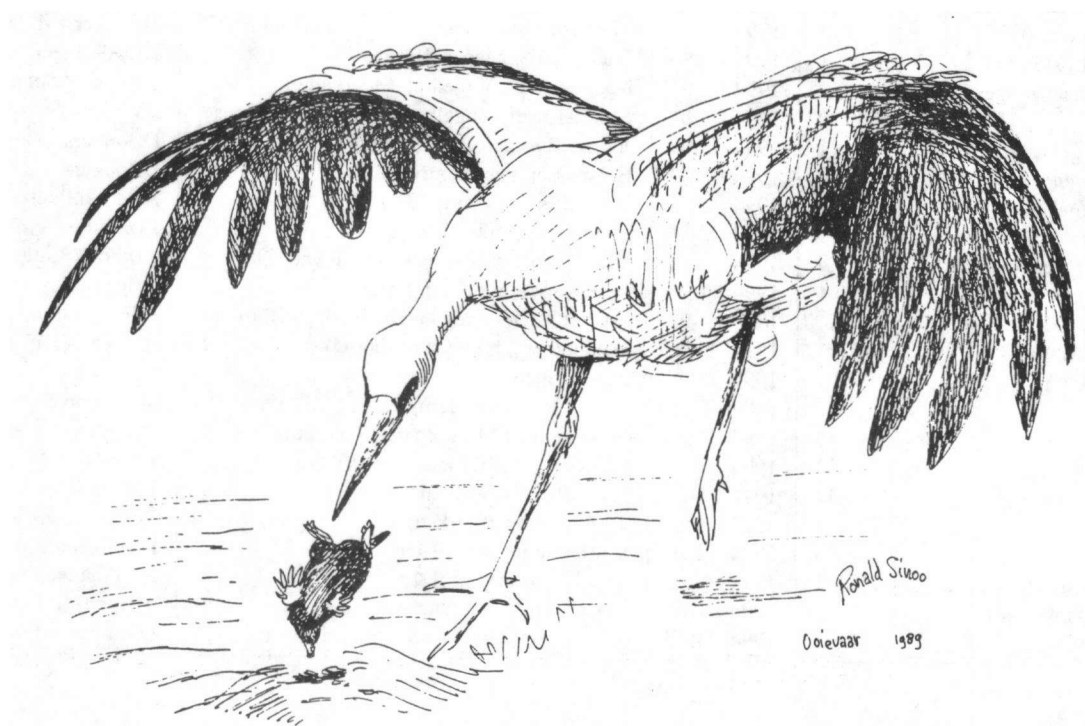
Waarnemingen Overzicht (2)				
Samengesteld door Laura Mudde				
Soort	Aantal	Datum	Plaats	Waarnemer
Dwergmeeuw	1	1994-04-25	Dammerkade, Ankeveen	J.Brandjes
Kleine Mantelmeeuw	2	1994-04-23	Singeltje langs de "zuiderzee", Huizen	G.Marmelstein
Zwarte Stern	15	1994-05-01	Naardermeer, bij Vogelhut Meerkade	P.Schut/J.Visser
Steenuil	1	1994-04-24	Hilversumse Meent	J.Brandjes
Bosuil	2	1994-01-31	Spanderswoud, al vanaf 1992 aanwezig	Loes & Jan Hartog
Ransuil	1	1994-03-28	Verkeersplein A1/A27, Eemnes	D.Jonkers
Groene Specht	1	1994-04-05	Landgoed Boekesteyn	F.C.Jager
Groene Specht	1	1994-05-22	Nieuw Bussummerheide (055A)	R.Th.Huizenga
Zwarte Specht	1	1994-05-12	Hilverbeek, s'Graveland	M.Matthijssen
Kleine Bonte Specht	1	1994-04-04	Oud Naarden	C.Holzenspies
Kleine Bonte Specht	1	1994-04-27	Boekesteyn, 's-Graveland	Joh.J.Frieswijk
Boomleeuwerik	2	1994-04-17	Laarder wasmeer	H.Weenen
Waterpieper	24	1994-01-15	Eempolders Noord	J.Brandjes
Waterpieper	2	1994-04-16	Zanddijk, Naarden	D.Jonkers
Gele kwikstaart	8	1994-04-03	Oostermeent, Blaricum	J.van Gastel
Gele kwikstaart	80	1994-05-15	Omgeving Huizer Pier	A.C.Driessen
Gele kwikstaart	3	1994-05-23	4e Kwadrant	H.Weenen
Grote Gele Kwikstaart	1	1994-02-19	Gooiergracht, Blaricum	D.Jonkers/M.de Graaf
Rouwkwikstaart	1	1994-03-29	Naarderbos, Naarden	J.Brandjes/E.Vasscur
Witgesterde blauwborst	1	1994-04-16	Stichtse Brug, Oostkant, Riet	H.Weenen
Witgesterde blauwborst	2	1994-05-29	Horstermeer, (031B)	A.M.v.d.Poel
Zwarte Roodstaart	1	1994-03-29	Huizen Dorp (056)	A.C.Driessen
Zwarte Roodstaart	1	1994-03-30	Haven van Huizen, naast Restaurant	H.Weenen
Tapuit	1	1994-05-03	Gooimeerkust, Oud Naarden	H.Weenen
Tapuit	1	1994-05-07	Zuidpolder te Veld	A.C.Driessen
Tapuit	1	1994-05-23	Omgeving Huizer Pier	A.C.Driessen
Beflijster	2	1994-05-01	Landgoed Boekesteyn	F.C.Jager
Koperwiek	1	1994-04-23	Aardjesberg, Westerheide	J.Brandjes
Grote Lijster	1	1994-02-27	Meentzoom/Blaricummerweg, Blaricum	D.Jonkers/M.de Graaf
Grote Lijster	1	1994-04-30	Landgoed Schaep & Burgh	F.C. de Jager
Sprinkhaanzanger	2	1994-05-01	Naardermeer, Vogelhut, Meerkade	J.Visser/P.Schut
Snor	2	1994-05-01	Naardermeer, Vogelhut, Meerkade	J.Visser
Spotvogel	1	1994-05-09	Joodse Begraafplaats, Muiderberg	D.Jonkers
Spotvogel	1	1994-05-23	Eemnessersluis, Eempolder	D.Jonkers
Spotvogel	1	1994-05-26	Keverdijksepolder (013B)	A.M.v.d.Poel
Vuurgoudhaantje	5	1994-02-16	Zwembad Crailo, Hilversum	J.Brandjes
Bonte Vliegenvanger	4	1994-06-13	Nw.Loosdrecht,Kasteel Sypesteyn, (096)	v.d.Poel/Buitenhuis
Glanskop	1	1994-04-16	Larense Waterleiding, Laren	D.Jonkers
Wielewaal	1	1994-05-08	Tussen M.Houtweg en Dr.Catzlaan,Blaricum	E.Frater Smid
Wielewaal	1	1994-05-17	Heidebloem, Hilversum (066D)	A.C.Driessen
Klapekster	1	1994-01-10	Naardermeer	J.Brandjes
Roek	16	1994-02-20	ten N.O.van Naardermeer	M.Doomveld
Roek	16	1994-04-20	De Wegman, Muiderberg (Kolonie)	D.Jonkers
Bonte Kraai	3	1994-03-04	Oostermeent, Blaricum	J.van Gastel
Raaf	14	1994-03-24	Westerhei, Hilversum	J.Brandjes
Keep	1	1994-03-12	Tuin J.v.Heemskerkstraat 31,	R.Th.Huizenga
Kruisbek	3	1994-02-20	Blaricummerheide, Blaricum	D.Jonkers/M.de Graaf
Goudvink (Europese v.)	1	1994-05-22	Oud Huizerweg (55D)	R.Th.Huizenga
Appelvink	4	1994-01-09	Hertenkamp, Bussum	J.Brandjes
Appelvink	1	1994-02-27	Hoek Flevoiaan/Naarderstraat, Huizen	D.Jonkers/M.de Graaf

Maak vogelaars lid van de

**VOGELWERK GROEP
T GOOI EN OMSTREKEN**

**Lidmaatschap: 20 gulden per jaar
Huisgenootleden 7,50 gulden per jaar**

**Postgiro 2529179 t.n.v. penningmeester
VWG Het Gooi e. o., Weesp.**

LIJST VAN ADRESSEN DIE U NODIG KUNT HEBBEN

Postadres VWG: VWG Het Gooi e.o., Postbus 1028, 1200BA Hilversum
Postrekening 2529179 t.n.v. Penningmeester VWG Het Gooi e.o.

Het Vogelwerkgroep Bestuur:

Voorzitter	: R.A.Kole	Torenvalk 22	3752 SK Bunschoten	03499-82303
Sekretaris	: P.Ruiter	Bilderdijklaan 16	3743 HS Baarn	02154-24140
Penningmeester	: L.Mudde	Slauerhoffstraat 6	1382 RR Weesp	02940-11683
SG Algemene Zaken	: L.J.Dwars-Van Achterbergh	Prinsenstraat 15	1211 LS Hilversum	035-233973
SG Avifauna	: G.M.L.Proost	Oostergo 15	1274 JS Huizen	02152-51661
SG Nestkasten	: D.A.Jonkers	Koggewagen 3	1261 KA Blaricum	02152-60456
SG Vogelcursus	: P.van der Poel	Siriusstraat 25	1223 AC Hilversum	035-831592
SG Excursies	: J.J.M.van Velsen	Dotterbloemlaan 39	3742 ED Baarn	02154-18804
SG Communicatie	: P.Schut	Rietmeent 98	1218 AZ Hilversum	02159-36811
SG Natuurbescherming	: R.Kloosterman	Korte Singel 16	1402 SJ Bussum	02159-10562

Waarnemingskaartjes:

Inzenden	: L.Mudde	Slauerhoffstraat 6	1382 RR Weesp	02940-11683
Afhalen	: R.G.Moolenbeek	Mr.J.C.Bührmannlaan.42	1244 PH Ankeveen	035-562641
	L.Reddingius	Gr.W.den Oudelaan.22	1412 AV Naarden	02159-42508
	W.J.A. Hoeffnagel	Krekelmeent 72	1218 ED Hilversum	02159-19356
	P.v.d.Poel	Siriusstraat 25	1223 AL Hilversum	035-831592
	J.J.M.van Velsen	Dotterbloemlaan 39	3742 ED Baarn	02154-18804

Waarnemingskaartjes kunnen bij alle bestuursleden worden ingeleverd.

Andere Nuttige Adressen:

Controleur Vogelwet	: R.G.Moolenbeek	Mr.J.C.Bührmannlaan.42	1244 PH Ankeveen	035-562641
Consulent Vogelbescherming en Vrije Vogelreservaten:	R.Kloosterman	Korte Singel 16	1402 SJ Bussum	02159-10562
Aanmelding Vogelcursus	: A.v.Klaveren-Van Oord	Berkenhof 3	1241 VP Kortenhoef	035-561426
Vogelasiel	: W.van Ingen-Den Oude	J.v.Schimmelstr.6	1411 VS Naarden	02159-45658

Voor ongelukken en/of problemen, welke ontstaan tijdens activiteiten van de Vogelwerkgroep, is de vereniging op geen enkele wijze verantwoordelijk te stellen.

Contributie: Voor leden f. 20,- (minimaal), huisgenootleden f. 7,50 (minimaal).
Bij voorkeur betalen aan het begin van het kalenderjaar met de van ons ontvangen acceptgirokaart.

Opzegging van het lidmaatschap dient te geschieden vóór 1 november van elk kalenderjaar.

In verband met de afsluiting der boeken door de penningmeester dienen declaraties voor gemaakte kosten vóór 1 december bij de coördinator van de betreffende subgroep te worden ingediend.

" De Korhaan "
Uitgave Vogelwerkgroep Het Gooi e.o.
Postbus 1028 , 1200 BA Hilversum

port betaald
Hilversum

XH 3016104 G
J W LECLERCQ
VT HOFFSTR 28
1223EE HILVERSUM